... den kristne ugeavis

Udfordringen

Søndag den 10. september 2023 * Uge 37 * * Årgang 51

"Herren er hos dem, der føler sig knust,
han hjælper dem, der er dybt deprimerede."
(SL. 34, 19 BDAN)

På efterskolen bliver livet ofte vendt på hovedet - Tema s. 12-15+24

Pakistans kristne får hjælp efter optøjer - side 10

Stor lancering af ny Kaj Munk-samling - side 8-9

Tidligere minister henter hjælp i bønnen - side 3

Voldsom Visdom

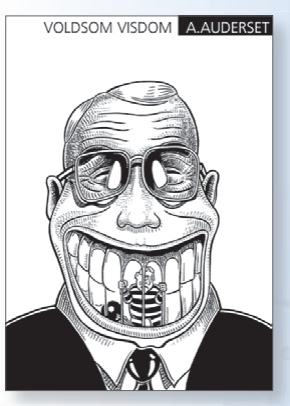

Humoristiske tegneserier med klart budskab

Alain Audersets humoristiske tegneserier, som går tæt på med et klart budskab.
A4 format. 67 sider. Indbundet

Hosianna.dk Udfordringens bøger & musik
7356 1500 - 7456 2202

149,-

Bestil tema-avisen om nærdøds-oplevelser til uddeling

Pris v/ 1 stk. 5,-
pris v/ 100 stk. 3,-
pris v/ 500 stk. 2,-
+porto kun 29,-

Nu trykt på *kraftigt 70 grams papir.*

Bestil på Hosianna.dk - eller på tlf. 7456 2202

Jeg har fået meget ud af timerne fra de dygtige undervisere, og så har jeg fået en masse fantastiske venner i Danmark.

RITVA BÁRÐARDÓTTIR,
ELEV PÅ BØRKOP HØJSKOLE E22

Daglig leder Ruben Falk bliver generalsekretær i KIT

Efter to år i Kirkernes Integrations Tjeneste er Ruben Holmgreen Falk stoppet som daglig leder for at tiltræde en nyoprettet stilling som generalsekretær i KIT.

Betegnelsen generalsekretær viser de mange internationale forbindelser, hvilken funktion Ruben Falk har i Kirkernes Integrations Tjeneste.

Det blev vedtaget på en ekstraordinær generalforsamling den 29. august.

Stillingsændringen er en følge af den udvikling, som KIT har oplevet over de senere år, hvor organisationen bl.a. har varetaget stadig flere interesser på vegne af migrantkirker og nydanskere.

Mange internationale relationer

"Særligt i forbindelse med KITs samarbejdsrelationer vil Ruben fremover fremstå som den leder af arbejdet, han i virkeligheden allerede er. Betegnelsen 'daglig leder' var ikke retvisende for den opgave og de relationer, som Ruben hidtil har varetaget.

Da KIT i stor stil relaterer til og arbejder med mennesker med en anden etnisk baggrund end dansk, vil betegnelsen generalsekretær bedre signalere bestyrelsens tillid til ham og det ansvar, han har i KIT," siger Brian Kjøller, bestyrelsesformand i Kirkernes Integrations Tjeneste.

Det er især i KITs hyppige møder med de internationale aktører og samfund, at titlen ofte har betydning. Her signalerer 'generalsekretær' i højere grad interessevaretagelse end den mere administrative 'daglig leder'.

Vækst gennem de seneste to år

Rolleskiftet sker som led i en større revision af organisationens vedtægter, hvor fokus har været på, hvordan KIT kan organisere sig, så man i højere grad matcher den aktuelle virkelighed og er gearet til fortsat vækst.

KIT har oplevet stor vækst, siden Ruben Holmgreen Falk overtog ledelsen i august 2021, både i baglandet og økonomisk, og organisationen står i dag stærkere end for blot få år siden. Men behovene har kaldt på en revision og skærpelse af KITs organisering, formål og fokusområder.

"KIT har de sidste to år oplevet, at efterspørgslen på praktisk hjælp til socialt udsatte nydanskere er eksploderet. Derudover er der en efterspørgsel på faglige kompetencer i KITs mødesteder, og som daglig leder oplever jeg også et større behov for at arbejde med interessevaretagelse og at tale nydanskeres sag i det offentlige rum.

På KITs sekretariat er vi nødt til at strukturere os sådan, at vi kan møde de behov, der efterspørges hjælp til," forklarer KITs (nye) generalsekretær, Ruben Holmgreen Falk.

Lidt om KIT

Kirkernes Integrations Tjeneste (KIT) eksisterer for at understøtte det frikirkelige integrationsarbejde, bl.a. ved at udvikle, rådgive og motivere mødesteder i Danmark til at mobilisere sociale og diakonale aktiviteter, der fremmer integrationen af nydanskere.

KIT skaffer også midler til lokale integrationsindsatser, rådgiver både danske kirker og migrantmenigheder og er et talerør for nydanskere og det kirkelige integrationsarbejde over for myndigheder og politikere. Læs mere om KITs arbejde på: www.kit-danmark.dk

Bodil

Læs også avisen på Udfordringen.dk

Brugernavn: udf-net Kodeord i september: folkeskaren
Kodeordet for september gælder til mandag d. 2/10 2023

Ugens profil: Anja og Neil Tye

Anja og Neils kunst skal hjælpe gadebørn i Brasilien

Kunstnerægteparret Anja og Neil Tye fra Lunderskov vil i oktober rejse til Brasilien for at bringe håb, drømme og kunst til familier og gadebørn.

I Brasilien skal Anja & Neil Tye samarbejde med forskellige organisationer i Fortaleza gennem projektet "Breath of Life".

Helt almindelige - næsten

Neil og Anja har i årevis arbejdet som kunstnere, med fysisk teater, abstrakt maling / installationskunst og som undervisere. Til dagligt arbejder Neil som abstrakt kunstner ud fra "Spinderihallerne" i Vejle, hvor han har sit atelier, og Anja er ansat på Lunderskov Efterskole, hvor hun bl.a. er teaterlærer, manuskriptforfatter mm.

I Fortaleza skal de være med til at skabe muligheder for forskellige kreative udtryk, for de familier og børn, der har det sværest. Om projektet fortæller ægteparret:

- Ikke alt kan der sættes ord på, og det er her, vi oplever, at kunst og udtryk kan være med til at bringe ro, håb, inspiration og motivation - og det har alle brug for, uanset hvor man befinder sig. Hvis vi kan være med til at bakke op om igangværende projekter og give noget af det videre, som vi har/kan, så er det jo helt fantastisk at være med til.

Kreativ problemløsning

- Vi ønsker at give en stemme til de grupper af familier, unge og børn, som vi møder gennem forskellige projekter og workshops, hvor de har mulighed for at udtrykke deres håb, drømme og fremtidsønsker gennem kreativitet, teater, poesi og kunst i en tryg og inspirerende ramme.

Gennem dette håber vi at give hjælp til teambuilding, problemløsning, lederskab, og det at tale offentligt, forklarer Anja og Neil.

Alle bør have lov til at drømme, til at håbe og bede om en bedre fremtid som er tryg og sikker, og at have et liv uden frygt og fordomme, derfor ønsker vi at komme med projektet "Breath of life"

Håb hjælper os til at tro på, at ting kan blive bedre, og at der er en god løsning på trods af livsvilkår. Håb er en vigtig kraft som påvirker vores liv og vores fremtid.

Håb styrker os i at tage beslutninger og at følge vores drømme.

Kunstudstilling i Fortaleza

- Vores mål er at "Breath of life" projektet vil slutte af med en udstilling i et respekteret og anerkendt galleri i det centrale Fortaleza, hvor alle børn og familier vil få mulighed for at udstille side om side med andre kunstværker, som er blevet skabt i løbet af tiden.

Vi håber derigennem at bygge bro fra person til person, og vise, at vi som mennesker nok egentlig ligner hinanden ret meget. Udstillingen vil også være en del af den officielle "Children's month" som er oktober i Brasilien.

Neil Tye vil også udstille flere unikke værker, som vil blive lavet med inspiration fra de forskellige workshops, omgivelser og mennesker som vi møder. Disse malerier vil blive sat til salg, og overskuddet vil gå til projekterne.

Ikke alene

- Vi skal samarbejde med flere forskellige grupper i Fortaleza, men vores hovedsamarbejdspartner er "Vitoria" rehab center Ceara - et center der hovedsageligt arbejder med udfordrede familier og forældreløse. Derudover har vi en god kontakt til det danske og brasilianske konsulat i Fortaleza, kirker der driver forskellige hjælpeprogrammer og missionsorganisation "IRIS", så vi er super spændte, slutter Anja og Neil Tye.

Det er muligt at give støtte til materialer, transport og lignende via mobilepay: 9864BY "Brasilien"

Bodil

Takker af efter 30 år som lektor i teologi

Carsten Elmelund Petersen er gået på pension fra sin stilling som lektor i systematisk teologi på Dansk Bibel-Institut med virkning fra den 1. september 2023. Det er præcis 30 år efter hans tiltrædelse i 1993.

Carsten Elmelund Petersen har blandt andet forsket i etiske spørgsmål som samkønnede vielser, juridisk kønsskifte og Moselovens betydning i dag.

Carsten Elmelund Petersens forskning har undervejs bidraget til afklaringen af aktuelle etiske udfordringer for kirken.

Her kan især nævnes hans bidrag i rapporterne: Kærligheden glæder sig ikke over uretten (1996) om kirkens holdning til vielse af to af samme køn samt rapporten: Kærligheden glæder sig ikke over uoverensstemmelsen (2015) om juridisk kønsskifte.

Han har endvidere været optaget af, hvordan vi skal forstå og anvende Moseloven i dag samt antinomisme (afvisning af loven, red.) som en teologisk udfordring i kirken.

Nordisk samarbejde

Carsten Elmelund Petersen har været en af initiativtagerne til Nordisk forum for systematisk teologi, der samler undervisere og forskere fra Norge, Sverige og Danmark til årlige samlinger.

Han har i det hele taget haft et særligt blik for det nordiske samarbejde og nordisk teologi igennem hele sit virke.

I et større perspektiv har Carsten Elmelund Petersen arbejdet for at styrke en luthersk og bibelsk forankret teologi i kirken i Danmark.

Bodil

Forbøn for bl.a. Syddjurs

Der er stadig læsere, der melder sig til for at bede for deres egen kommune. Bl.a. for Syddjurs kommune.

Selv om det meste af Danmark er farvet grønt af bedegrupper, der har taget ansvar for en kommune, så er det ikke alle grupper, der er "i live" længere. Bak derfor op, så vi kan få ændret situationen i Danmark gennem konkret bøn. Skriv til forbedere@udfordringen.dk.

Tro og politik:

Flemming Møller Mortensen ser afmagten som troens anledning

Af Kirsten Krog

For folketingsmedlem og tidligere udviklingsminister Flemming Møller Mortensen (S) betyder troen, at han aldrig er alene, men har én at komme til med alt.

Vi skal mødes på Flemming Møller Mortensens kontor på Christiansborg, men flyet fra Aalborg, hvor han bor, er lidt forsinket. Mens jeg sidder og venter, inddrikker jeg atmosfæren i rummet.

Kontoret er et af dem, der siger meget om indehaveren.

På væggene hænger kunst, bl.a. et moderne krucifiks lavet af Skagen-kunstneren Niels Helledie, ligesom der er et stort foto af en større afrikansk folkemængde. Historien om dette foto, vil han senere komme ind på.

På gulvet ligger et udstoppet isbjørnehoved, som vidner om hans tid som sygeplejerske i Grønland.

En opvækst tæt på kirken

Vel ankommet begynder Flemming Møller Mortensen at fortælle, hvordan troen har været der helt fra begyndelsen:

"Jeg er vokset op i en østhimmerlandsk landsby, og kirken var utrolig nærværende i min barndom, fordi min far var præstegårdsforpagter. Vi boede som allernærmeste nabo til præstegården, og min fars jorde omkransede kirken. En af mine bedste kammerater var præstens søn.

Min far havde et udsagn, som gjorde et stort indtryk på mig. Han sagde: "Der er to ting, jeg aldrig vil fortryde, at jeg gør. Det ene er at besøge min gamle mor. Det andet er at gå i kirke." Så det at gå i kirke blev noget meget positivt for mig.

Min farmor var nok den, hos hvem jeg først oplevede, hvad det vil sige at være kristen.

Når jeg overnattede hos hende, læste hun altid i Bibelen, efter at jeg var lagt i seng. Det var et godt udtryk for, at hun levede sit liv med sin kristentro."

Troen bliver livsnerven

For Flemming Møller Mortensen blev konfirmationsundervisningen indgangen til en mere personlig og bevidst tro, men det var især, da han efter endt sygeplejerskeuddannelse tog til Sydindien for at arbejde for Spedalskhedsmissionen, at troen for alvor blev grundlaget for hans liv:

"Den afmagt, man får som menneske [...], har jeg behov for at have en hjælpende hånd til at takle. Og den hånd er der altid."

"Hospitalet lå så langt ude på landet, som man overhovedet kunne komme, for der var mange fordomme og stigma omkring spedalskhed.

Det blev virkelig skelsættende for mig at komme der. Dels fordi jeg meget hurtigt kom til at føle en afmagt og ensomhed, som jeg havde virkelig svært ved at takle. Afmagt, fordi jeg blev tillagt en autoritet, som jeg var for ung i livet og for uerfaren som sygeplejerske til at kunne udfylde. Ensom og fremmed, fordi jeg var den eneste europæer på hospitalet og i miles omkreds.

Men jeg vidste, at der boede to danske missionærer i området, Janne Garder og Else Krogh. Jeg tog så hen til Janne Garder. Efter at have lyttet rigtig meget til mine kvaler og udfordringer, sagde hun: "Flemming, der er en mening med, at du er her. Tag hjem og tænk over det, og vid, at du gør det så godt, som du kan, ingen er ufejlbarlig, men der er en mening med, at du er her". Det hjalp mig kolossalt."

Bønnen har man altid

"Det blev en meget stor oplevelse i mit liv at være blandt dem, der altid står bagerst i køen, når der skal uddeles goder.

Både fagligt, men i særdeleshed menneskeligt, fik det stor betydning for mig - også fordi det var et kristent miljø. Dér oplevede jeg for første gang, hvad det vil sige at være et sted, hvor hele omdrejningspunktet var næstekærlighed på en hel anden måde, end det er på et dansk hospital.

Jeg vendte hjem med en hel anden bevidsthed om min tro og behovet for troen. Siden da har jeg haft en erkendelse af, at jeg må bede om hjælp i mange situationer. Jeg vil gerne det bedste, men meget ofte ved jeg ikke, hvad det er. Da er det godt at kunne bede om hjælp og klarhed. Bønnen er det, man har, uanset hvor man er.

Man kan stå i situationer, hvor man synes, at noget er uretfærdigt. Den afmagt, man får som menneske dér, har jeg behov for at have en hjælpende hånd til at takle. Og den hånd er der altid. Dér kan jeg få lov at give udtryk for mine tanker og følelser."

Forbøn hjælper

"Jeg har lige været igennem en periode på godt to år, hvor jeg var udviklingsminister og minister for nordisk samarbejde. Den fortvivlelse, jeg så mange steder i verden, blev jeg nødt til at have hjælp til at sætte i perspektiv."

Flemming Møller Mortensen peger på et stort foto på væggen, som han har taget på en tur til Etiopien:

"Det er fortvivlelse. Det er en stor meget interimistisk FN-flygtningelejr. Fire år med ekstrem tørke. Alle, der bor i området, er kvægavlere og kvægdrivere. Ingen afgrøder. Dyrene lå overalt omkring i landsbyerne og var døde og indtørrede, som tydelige og forfærdelige eksempler på, at her kunne dyr og mennesker ikke leve.

Etiopierne var søgt hen til FN´s flygtningelejr, som bestod af grene, der blev omslynget med plastikpresenninger eller plastikbæreposer, og det var så deres ly for solen og vinden. Her blev de mødt med den omsorg, som vi fra dansk og international side kunne give dem i form af mad, vand og skolegang til børnene. Det var det, vi kunne give dem af håb.

Det helt provokerende – og meget forklarende - i billedet er, at der ligger en tom plastikvandflaske, som centrum i billedet. Den fortæller alt om, hvad det her drejer sig om."

Krucifikset, der er lavet af Skagenskunstneren Niels Helledie, hænger på Flemming Møller Mortensens kontor

Også her henviser han til bønnen:

"Jeg tror på, at det, at man tager mennesker i katastrofer med ind i forbønnen, har en stor hjælpende værdi for den enkelte og også til hele vores samfund."

Troens rolle i politik

Som politiker spiller troen både direkte og indirekte en rolle for Flemming Møller Mortensen:

"Den har indflydelse på mig som menneske og dermed også på min politik. Jeg beder om hjælp til at gøre mit arbejde godt. Det hjælper mig, for det er jo ikke altid, jeg gør tingene så godt, som andre gerne ville have, at jeg skulle. Men det giver mig en utrolig ro til tingene.

Som politiker og som menneske har jeg i øvrigt fire ting, jeg prøver at måle mig selv på i hverdagen:

Jeg vil være ihærdig, ærlig, fællesskabets mand, og jeg vil være positiv og glad. Jeg værdilader mit arbejde som politiker. Det er godt for mig at have med mig som en bevidsthed."

Politiske mærkesager

Også rollen som sundhedsordfører hænger for ham sammen med kristentroen:

"Jeg ved, hvor afgørende det er for mennesker, at der er hjælp, når livet brænder allermest på – socialt, psykisk, mentalt eller fysisk. Der er så meget at forsvare, og som jeg gerne vil videreudvikle i sundhedsvæsnet.

Men jeg synes også, at vi i vores iver efter at leve materialistisk og efter at sikre vækst og drift kan være med til at trykke noget under fode, som ikke kan forsvare sig selv."

Her henviser han også til miljøet, naturen og biodiversiteten: "For det er jo også Guds værk, som vi skal passe på."

Et konkret lys i mørket

Troens fysiske udtryk er også vigtigt for Flemming Møller Mortensen:

" Jeg elsker at have kristendommen fysisk i mit hjem og på mit kontor. Jeg har mange krucifikser og mange malerier med kristne motiver. Mit største billede er af opstandelsen - malet i lyse farver. Det rummer det vigtigste budskab i kristendommen, at der er en opstandelse, og at der er tilgivelse"

Hjemme i Aalborg har han udsigt til Klosterkirken, og han fryder sig om vinteren over at se lyset i kirkevinduerne:

" Det lys i mørket, som vi alle har behov for, bliver her ekstremt nærværende og fysisk."

COMPOUNDERS

MW Compounders er en dansk børsnoteret investeringsforening. Foreningen er udbyttebetalende og har investeret i 20-30 globale compounder-aktier.

Læs mere på vores hjemmeside: www.mwcompounders.dk

Kontaktpersoner:
Johannes Møller: 61 31 64 85 Dan Wejse: 26 83 37 44

85 præster og ledere fra 40 migrantmenigheder deltog i den årlige inspirationsweekend, der har Tværkulturelt Center som tovholder.

Migrantpræster fra 40 menigheder mødtes til fælles inspiration i Middelfart

85 præster og kirkeledere fra migrantkirker og danske menigheder var samlet til InspirationsDage i Middelfart den 24.-26. august.

Weekenden bød igen i år på en forfriskende oplevelse af den mangfoldige virkelighed i "kirkedanmark", mener arrangørerne.

"Hvis man tror, at kristendommen i Danmark hovedsagelig er hvid og vestlig, kan et virkelighedscheck anbefales," skriver Birthe Munch-Fariwood fra Tværkulturelt Center.

15-års jubilæum

Det var i år 15. gang, at Kursuscenter Brogården i Middelfart dannede ramme om den årlige konference for migrantpræster og ledere.

I år var 85 forventningsfulde præster og ledere fra 40 migrantmenigheder og folkekirkemenigheder samlet for at udveksle erfaringer og inspirere hinanden.

Enhed i troen på Kristus

Deltagerne repræsenterede alle de største kirkesamfund i Danmark fra de gamle orientalske og ortodokse kirker over den katolske kirke til protestantiske og pentakostale menigheder og fællesskaber for nykristne iranere og arabere.

"Vi kan alle lære noget af at mødes på tværs af sproglige, kulturelle og teologiske forskelle. Og alle dele af den globale kirke har noget at bidrage med. Det var en fælles erfaring, som deltagerne tog med fra konferencen, hvor temaet var mangfoldighed og enhed i Kristus," fastslår Birthe Munch-Fariwood.

Programmet vekslede mellem bibelrefleksioner, undervisning om spiritualitet ved en afrikanskfødt erhvervspsykolog, oplæg om danskernes forhold til kristendommen, erfaringsudveksling og seminarer om blandt andet tværkulturel kommunikation, lovgivning for migrantmenigheder, næste generation og brug af sociale medier.

Læring for sognepræster

Sogne- og indvandrerpræst Niels Nymann Eriksen har været med siden starten i 2009 og stod for den afsluttende gudstjeneste på konferencen. Han fortæller, at disse konferencer har en særlig betydning for ham.

"15 år efter den første konference er det stadig et højdepunkt at samles med migrantpræster og ledere samt kolleger fra folkekirken og danske frikirker. For mig personligt betyder det, at jeg bliver opmuntret og udfordret af beretninger og budskaber fra andre kirker.

Og som præst i folkekirken hjælper det mig til ikke at gro fast i et alt for snævert nationalt perspektiv på kristendommen."

Deltagere fra 28 lande

Til sammen havde de rødder i 28 lande: Vietnam, Indonesien, Hong Kong, Singapore, Myanmar, Filippinerne, Nepal, Sri Lanka, Pakistan, Iran, Libanon, Eritrea, Egypten, Nigeria, Sierra Leone, Cameroun, Elfenbenskysten, Ghana, DR Congo, Uganda, Burundi, Rwanda, Zambia, Zimbabwe, USA, Ukraine, UK og Danmark.

Mange af deltagerne var i sin tid kommet som flygtninge fra lande, hvor krig, militærkup, politisk undertrykkelse, forfølgelse og hungersnød er en del af virkeligheden. Nogle havde levet i flygtningelejre i årevis. Men alle havde de formået at opbygge et nyt liv i et nyt land og tage ansvar som præster og menighedsledere.

Tre spændende foredrag

Teolog og tidligere generalsekretær i Israelsmissionen Bodil Skjøtt tegnede med udgangspunkt i Apostlenes Gerninger 15 og 16 et billede af en missionsrejse, hvor meget gik anderledes end planlagt for apostlen Paulus. Men Gud åbnede menneskers hjerter og brugte ufuldkomne mennesker til at bringe evangeliet til et nyt kontinent, hvor den første menighed bestod af mennesker fra vidt forskellige samfundslag - forenet i troen på Kristus, fortalte Bodil Skjøtt.

"Healthy spirituality: A Psychologist´s perspective". Det var emnet for konferencens hovedforedrag. Med udgangspunkt i sin faglige og personlige baggrund talte erhvervspsykolog Olu Robbin-Coker om vigtigheden af visdom, åbenhed og integritet og opfordrede til, at kristne bevidst omgås og samtaler med mennesker, de er uenige med.

"For vi lærer og vokser gennem mødet med andre perspektiver," understregede den erfarne psykolog.

"Man skal have en relation, før man taler med danskere om tro. Relationer giver adgang til at mødes livsnært og tale ud fra vores eget liv," understregede Tonny Jacobsen, præst i Bykirken i Vejle og formand for Frikirkenet, i konferencens afsluttende foredrag.

Da han tilføjede, at kampagner og massemøder ikke virker i Danmark, lød der spredt latter fra salen. Det kunne mange genkende, slutter Birthe Munch-Fairwood.

Bodil

Inspirationskonferencen

Konferencen blev afholdt for 15. gang og var arrangeret af Tværkulturelt Center (tovholder) i samarbejde med Folkekirkens Migrantsamarbejde og Kirkernes Integrations Tjeneste.

Deltagernes ophold blev betalt af menighedsråd, stiftsudvalg, den katolske kirke, Baptistkirken, Folkekirkens mellemkirkelige Råd og Chr. P. Hansen og Hustrus Fond.

KLUMME af Jens Fischer-Nielsen

Ægteskab er en god ordning

Jens Fischer-Nielsen er tidl. missionær og sognepræst.

Som sognepræst har jeg viet mange par. Hver gang brugte jeg en bestemt af det officielle ritualbogs bønner. I den beder vi om, at ægteskabsordningen må forblive urokket.

De første linjer lyder: "Herre, vor Gud, himmelske Fader! Vi takker dig for ægteskabet, og vi beder dig, at du vil bevare denne ordning og velsignelse urokket iblandt os".

Jeg tror denne bøn stammer fra dengang der var bred enighed om, at seksuallivet hører til i ægteskabet. Vi er mange, der stadig mener det. Men jeg er bange for, at det ikke har nogen positiv effekt, hvis "prædikenen" om seksualmoralen bliver en løftet pegefinger.

Men der er god grund til at anbefale den traditionelle kristne ægteskabsmoral: Forlovelsestid, hvor man bor hver for sig, lærer hinanden grundigt at kende og så bryllup, hvorefter det nye afsnit af livet for alvor begynder.

Der er mange grunde til at ægteskabet jfr. bønnen er en god ordning. Fx følgende:

1) Ægteskabet harmonerer med Guds skaberorden, som fremgår af vielsesritualet: "Gud skabte mennesket i sit billede; i Guds billede skabte han det, som mand og kvinde skabte han dem. Og Gud velsignede dem …" 1. Mosebog, 1,27-28 og "Derfor skal en mand forlade sin far og mor og binde sig til sin hustru, og de to skal blive ét kød (…) Hvad Gud altså har sammenføjet, må et menneske ikke adskille" Markus 10,7-9.

2) Ægteskabets indgåelse er en offentlig begivenhed, hvor de to familier hver især modtager et nyt medlem. Ud over fest og Guds velsignelse, giver vielsen en juridisk ramme omkring samlivet inkl. økonomi og arveret. Børn født i ægteskab er automatisk begge forældres, som har fælles ansvar for deres forsørgelse, opvækst og opdragelse.

3) Ægteskabet er en ramme, som giver seksuel frihed. Selvfølgelig skal der også i ægteskabet være "samtykke", men med ægteskabets indgåelse, er der givet et generelt samtykke til sex og et officielt løfte om troskab. Hvis man venter med sex til rammen og løftet er på plads, giver det en nyttig betænkningstid og sikring mod en forhastet og evt. problematisk seksuel relation.

4) Hvis parret er enige om den traditionelle kristne ægteskabsmoral, kan forlovelsestiden blive en meget frugtbar tid, hvor de kan lære hinanden at kende uden at isolere sig. Finder de ud af, at der ikke er nok kærlighed og fælles grundlag, kan de i fred ophæve aftalen.

Jeg husker et ungt kærestepar, som levede efter de traditionelle normer, som blev interviewet i en TV-udsendelse. De glædede sig til de skulle giftes, flytte sammen og dele alt. Bryllupsdatoen stod som begyndelsen på det nye afsnit. De håbede på et langt og lykkeligt ægteskabsliv; det var værd at vente på. TV-værten udbrød: "Hvor er det smukt!" Og det er det netop. Og det giver tid, ro og plads til kærligheden på en dyb og hensynsfuld måde.

På trods af bønnen om det modsatte, rokkes der ved ægteskabsordningen i disse år. Men det skal ikke ødelægge det for dem, der ser ægteskabet som en god, smuk og Gud velbehagelig ordning, som de ønsker at gå ind i på kirkens traditionelle måde, og som de planlægger at leve i til døden skiller.

Og det skal heller ikke afholde os, som efter mange års ægteskab stadig tror på ordningen, fra at bede om dens bevarelse – og anbefale den overfor dem, vi ønsker det bedste for.

"Bliv en mand efter Guds hjerte"

Fem jyske mænd tog på mandekonference i Norge og blev så inspirerede af de stærke oplevelser, at de nu arrangerer en lignende konference i Danmark - med lovsang, undervisning og fællesskab.

Her følger en reportage og invitation fra en af deltagerne.

Af Kristian Sloth

I januar 2023 satte fem mænd sig i en bil og begav sig til 'Manskonference i Vennesla' i Norge.

Vi var alle forventningsfulde uden helt at vide, hvad vi kunne forvente.

Vi havde lejet et hus lidt fra konferencen for at have et sted at kunne samles fremfor et hotelværelse.

Vi ankom dagen før og havde derfor god tid til at snakke, hygge og drikke kaffe.

Vores husværter spiste middag med os, inden vi tog afsted til første møde fredag aften.

Allerede her hos værterne, som vi aldrig havde mødt før, oplevede vi, hvordan Helligåndens fællesskab knytter mennesker sammen, som ikke kender hinanden.

Samtalerne var dybe, og vi snakkede om, hvad den enkelte forventede af weekenden.

Konen konstaterede med et smil, at hun aldrig før havde spist middag i deres hus med seks voksne mænd siddende med tårer ned ad kinderne.

Der var et hjertets fællesskab omkring bordet.

Afsted til første møde

Over 250 mænd var samlet i kirkesalen i Pinsekirken i Vennesla.

Der var fantastisk lovsang, undervisning og vidnesbyrd.

Mandekonferencen foregår i Grindsted fra 27. til 28. oktober 2023.

Specielt stærkt blev det, da Bjørn Aslaksen, en kendt lovsangsleder i Norge, delte sit vidnesbyrd om, hvordan Gud genoprettede hans ægteskab efter 28 måneders skilsmisse.

Lørdag morgen ved morgenmaden fik vi lov at grave endnu dybere i selskab med vores værter og Helligånden.

Således fyldte til ånd, sjæl og legeme drog vi afsted til konferencen igen.

I bilen var der en, der foreslog, at vi lavede en lignende konference i Danmark, for der måtte være flere mænd der var sultne efter at opleve det samme som os.

Vi snakkede lidt med hinanden om det og nævnte det for lederen af konferencen, som jeg kendte i forvejen.

De var klar med opbakning og ville gerne hjælpe os i gang.

Lovsangsfest med Bjørn Aslaksen

Nu er vi så klar med programmet til vores første konference, hvor vi har booket talere fra både Danmark og Norge

Det var vigtigt for os at få Bjørn Aslaksen med til at dele sit vidnesbyrd om at genoprette et forlist ægteskab.

Og det ville da være skørt at have ham i huset uden, at han skal lede lovsang. Så fredag aften slutter vi af med en lovsangsfest med Bjørn Aslaksen.

Alle, vi har kontaktet om hjælp, har sagt ja, vi har endda fået midler af en fond til opstartsudgifter.

Så vi træder med frimodighed ud i tro, når vi inviterer til denne konference.

God forplejning og gode rammer

Vi vil gerne se mænd blive udfordret til at være en mand efter Guds hjerte.

Vi har arrangeret god og billig overnatning på det lokale DanHostel, fordi vi selv oplevede, hvad det betød at have tid sammen med dem, man er afsted sammen med.

Så det er en opfordring til alle, der kommer: Invester i en overnatning, det kan være der, Gud møder dig i gode venners selskab.

Der er begrænset med pladser, så vent ikke med at tilmelde dig.

Vi har sørget for god forplejning og gode rammer, men det bliver ikke godt uden dig.

Du kan læse mere om konferencen ved at besøge siden 'Netværk for Mænd' på Facebook.

De fem glade deltagere på 'Manskonference i Vennesla' i Norge. De fem mænd kommer til daglig i den evangeliske frikirke Vestermarkskirken i Grindsted og har taget initiativ til at arrangere en mandekonference. Foto: Privat.

Stor konference i Aalborg Citykirke med Ruth og Steve Moore fra Bethel Church i Californien

Hvis du søger ny inspiration til en profetisk livsstil, hvis du længes efter at opleve helbredelser, og hvis du i det hele taget bare er sulten efter at opleve mere af Helligåndens nærvær, så skal du ifølge arrangørerne af A2 Ignite Konferencen se at få strammet snørebåndene og komme til Aalborg den 6. til 7. oktober 2023.

Her har Aalborg Citykirke nemlig inviteret Ruth og Steve Moore fra Bethel Church, Redding, i Californien til at komme og deltage i en konference, der vil sætte fokus på netop det.

Ruth og Steve Moore er ledere af Bethel School of Supernatural Ministry Online.

Naturligt overnaturligt liv

Det er første gang, Ruth og Steve er i Danmark, men det er bestemt ikke første gang, de er udenlands.

De rejser rundt til kirker og organisationer i hele verden og er meget passionerede omkring at udruste kirken til at leve et naturligt overnaturligt liv, som de kalder det.

Både Steve og Ruth har vidnesbyrd om helbredelser og har hjerte for at virke og undervise i helbredelse og profetisk betjening.

Konferencen i Aalborg bliver i øvrigt afviklet i samarbejde med et team af bibelskoleelever.

En mulighed for hele DK

"Vi ser frem til en fantastisk konference, hvor folk bliver udrustet i det profetiske, i helbredelse og i at leve i Guds nærvær," siger Josefine Fuglsang, der er ny lovsangspræst i Aalborg Citykirke.

Aalborg Citykirke inviterer alle interesserede til at deltage i konferencen, det kræver ikke mere end en tilmelding på A2's Facebook-begivenhed, forklarer Josefine Fuglsang.

"Det er en oplagt mulighed for hele Danmark, og derfor rækker vi ligeledes ud til alle læsere af Udfordringen i håbet om at få budskabet endnu længere ud," siger Josefine Fuglsang, der koordinerer konferencen i samarbejde med ledelsen.

Aalborg Citykirke holder til i kulturhuset A2 i Aalborg, som kirken købte i 2018.

Også muligheder på Sjælland

Efter konferencen i Aalborg fortsætter Ruth og Steve Moore til København, hvor der den 10. oktober kl. 19.00 afholdes et lignende arrangement i Åben Kirke København.

Onsdag den 11. oktober afholder de så deres sidste møde i Danmark i Alive kirken i Hillerød.

Simon

Scan nedenstående QR-kode og gå direkte til begivenheden på Facebook.

LEDERARTIKEL

Efterskolerne giver håb for fremtiden

I denne uges avis har vi valgt at give en hel del spalteplads til historier fra kristne efterskoler. Anledningen er Efterskolernes dag, som ligger lige om hjørnet.

Da jeg gik på efterskole, var jeg momentvis lidt vild i det. En af mine gamle lærere har efterfølgende fortalt, at hun på sidste skoledag snakkede med min far, som endnu engang takkede for den store udvikling, skolen havde været med til at gøre i min storesøsters liv, "men hvad er det dog, I har gjort ved min søn?".

Det var sagt med et glimt i øjet, men han var med god grund ikke voldsomt imponeret over det stykke dreng, som var blevet formet i løbet af de seneste 11 måneder, hvilket der i øvrigt heller ikke var nogen specielt god grund til at være. Ikke desto mindre lærte jeg i løbet af det år ganske meget både om mig selv og om andre.

Efterskolerne i dag er uden tvivl blevet endnu dygtigere til at forme og udvikle unge mennesker til både at lære sig selv og andre bedre at kende – og på de kristne efterskoler også til at lære Gud bedre at kende.

Det er et fantastisk og passioneret stykke arbejde, de ansatte på efterskolerne gør for at give årgang efter årgang en masse gode oplevelser, en god start, en ny start, en grobund, et fællesskab, en opmuntring, en ny vej.

Det er fantastisk at læse om de visioner, efterskolerne har for de unge. Det er fantastisk, hvad de gør for at lære dem at give til og modtage af fællesskabet, og hvad de gør i de her år, hvor mobiltelefonerne har gjort det sværere at have et fællesskab.

Vi ved, at mange 9. og 10. klasses elever i disse år kæmper med dårlig trivsel. Det tager efterskolerne også fat på.

Det er fantastisk at læse en annonce her i avisen fra en efterskole, hvor der står "Vi kan li' dig". Det er spot on, og det er et superbudskab at sende til eleverne. Hvis man altså mener det og praktiserer det. Og det tror jeg, de gør.

Det er også fantastisk at læse følgende beskrivelse fra en anden efterskole her i bladet:

"Med et ophold hos os ønsker vi, at eleverne får tro på sig selv og egne evner, tro på livet, tro på fællesskabet, tro på Gud og håb for fremtiden."

Sådan. Det er stærkt. Alt er selvfølgelig ikke fryd og gammen, og alle har bestemt ikke råd til at tage på efterskole, hvilket er ærgerligt, rigtig ærgerligt. Men det efterskolerne gør, det er godt og har stor værdi.

Jeg håber, de kan blive ved med at bevare energien og gejsten, og at de må opleve horder af taknemlige forældre, der bakker op og arbejder med.

Simon Thidemann
Ansvarshavende redaktør

UGENS PRÆDIKEN

Af Harald Gregersen
Lovsangsleder

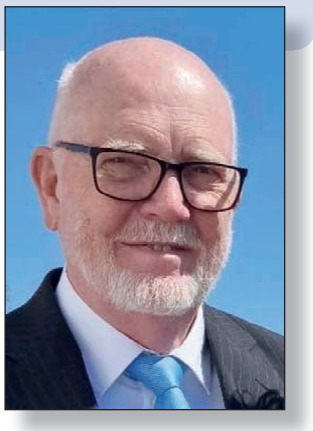

På vej derhen blev de rene

Jesus sendte de ti spedalske afsted hen til præsterne. De adlød ham og blev helbredt på vejen derhen.

Ledt af Helligånden fulgte Jesus grænsen til Samaria. Der var mennesker, som ventede. I mødet med mennesker, ofte i samfundets udkant, viste han sin kærlighed ved tilgivelse og trøst, håb og visdom.

Hans herlighed kom til fuldt udtryk gennem undere og mirakler, og når han viste sin magt over naturen, mørkets kræfter, sygdom, lidelse og død.

Kun én af de ti vendte tilbage og sagde tak. Jesus siger til ham: "Din tro har frelst dig." Ved hans taknemmelighed fik han hele pakken: Sundhed, fred med Gud og evigt liv!

Gud møder de udstødte

I dagens tekst møder Jesus en gruppe mennesker med en fælles grusom skæbne. Uhelbredeligt syge af spedalskhed og udelukkede af samfundet var de 'på Herrens mark.'

I deres nød må de ofte have råbt til Gud om hjælp; og denne dag kommer Jesus forbi! Da de på afstand ser ham og hans følge, fatter de håb og råber til ham!

Gud ønsker også at møde vor tids isolerede og udstødte mennesker med sin kærlighed! Han kalder kristne til at gå ud til dem med evangeliets forvandlende nåde og kraft! (Jer 29,11-14a; Rom 1,16).

Spedalskhed var stigmatiserende! Man var ikke blot syg af spedalskhed; man var spedalsk. Oven i sygdommens lidelser var de sociale følger isolering og udstødelse fra samfundet. (Se fx 2 Mos 4,6; 4 Mos 12,1-16; 2 Krøn 26,19-21).

"Fjern-helbredelse"

Helbredelsen af de 10 spedalske var remote – på afstand. Ingen berøring, ingen håndspålæggelse. Blot Jesu gensvar på deres råb: "Gå hen og bliv undersøgt af præsterne," for at få bekræftet, at de var blevet "rene." Jesu svar indikerer, at de var helbredt! Var de ikke gået, var helbredelsen ikke blevet aktiveret. Jesus satte sygdommens åndelige rod, arvesynden, ud af kraft! Nu skulle de spedalske blot adlyde Jesu ord! "På vej derhen blev de rene," står der.

Hvad hindrer helbredelse?

Helbredelse kan være betinget af lydighed. Tænk på syreren Na'aman, som måtte dyppe sig 7 gange i Jordan floden, før han blev helbredt fra sin spedalskhed (2. Kongebog 5).

Jeg hørte engang om en nyfrelst kvinde, som led af en sygdom. Hun fik dog en stærk tro på, at hun ville blive rask, hvis hun lod sig døbe. På trods af pårørendes modstand valgte hun troens lydighed og lod sig døbe. Gud helbredte hende, og hun blev et stort vidnesbyrd om Guds forvandlende og lægende kraft.

Andre blokeringer for helbredelse kan være bitterhed, utilgivelighed, skjult synd, dæmoniske bindinger mm.

Guds riges åndelige love er uafhængige af synlige, jordiske forhold. De aktiveres, når vi handler efter Guds levende ord, som skaber, hvad det nævner.

Når du lydigt handler på det, Gud viser dig, kan det være det, der udløser din helbredelse.

Vi kan bede for andre fra lang afstand

Et andet eksempel på remote healing i NT er Jesu ord. "Sig blot et ord, så vil min tjener blive helbredt" (Mattæus 8,5-13). Atter virkede Jesu helbredende kraft på afstand! Du og jeg kan bede for mennesker over lang afstand og erfare Guds svar på bøn!

Guds riges åndelige love er uafhængige af synlige, jordiske forhold. De aktiveres, når vi handler efter Guds levende ord, som skaber, hvad det nævner.

Jesu har videregivet sin myndighed over synd, sygdom og død til alle, der tror. Se Markus 16,15-18.

Gud har magt over al sygdom. I 2 Mos 15,26 siger Gud: "… jeg er Herren, der læger dig." Profeten Esajas skrev i Es 53:

"Men det var vore sygdomme, han tog, det var vore lidelser, han bar…Han blev straffet, for at vi kunne få fred, ved hans sår blev vi helbredt." (vers 4-5)

Én takkede Jesus og blev frelst

Jesus besejrede Satan, da han tog straffen for vor synd. Han bar vore sygdomme. Der siges at være 39 hovedsygdomme svarende til antallet af de piskeslag, han fik. Og Jesus bar alle sindslidelser, da tornekronen blev trykket ned over hans hoved. Se Lukas 13,10-12; 6,18-19; 10,17-20 og Markus 6,12-13.

Men kun én af de ti vendte tilbage og sagde tak. Jesus siger til ham: "Din tro har frelst dig." Ved hans taknemmelighed fik han hele pakken: Sundhed, fred med Gud og evigt liv!

Lad os lære af denne beretning og huske at ære Gud og takke Ham, hver gang Han besvarer vores bøn, og fortælle andre om det!

Udfordringen

Udfordringen er en **selvejende** fælleskirkelig ugeavis med stof fra både **frikirker og folkekirken.** Avisen finansieres af abonnementer og annoncer og er **uafhængig** af såvel kirker som organisationer. - 2023: Årgang 51. Medlem af avisernes organisation Danske Medier. ISSN nr. 0902-5693

Simon Thidemann, Lisbeth Thomsen, Bodil Lanting, Erik Damm, Henriet. Pallesen
Eilis Jokszies, Henrik Engedal, Anne Manning, Troels Hertzum, Kirsten Krog

Medl. af Danske Medier
ISSN 0902-5693

Tlf: 74 56 22 02. Postadresse:
Jernbanegade 1, 6070 Christiansfeld.
Redaktion@udfordringen.dk
Simon Thidemann (ansv.hav.), Lisbeth Thomsen, Bodil Lanting, Eilis Jokszies, Anne Manning-Pedersen, Kirsten Krog.
Korrektur: Ingolf Becker.
Brevkasseredaktører: Orla Lindskov Christensen og Poul Henning Krog.
Ung@udfordringen.dk: Henrik Engedal
Annoncer@udfordringen.dk:
Erik Damm og Lisbeth Thomsen

Abonnement@udfordringen.dk
Troels Hertzum
Bogsalg@udfordringen.dk
Bogholderi@udfordringen.dk
Henriette Pallesen
Hjemmesider: udfordringen.dk
hosianna.dk (bøger, musik, film)
udf.nu (for unge).
Revision: Redmark, Århus.
Tryk: Jysk Fynske Medier.
Medl. af Danske Medier. ISSN 0902-5693
DMO oplagskontrol for 2022: 4.727

Søndagens tekst: Luk 17, 11-19

Ti bliver helbredt, én bliver frelst

[11]På sin vandring mod Jerusalem fulgte Jesus på et tidspunkt grænsen mellem Galilæa og Samaria. [12]I nærheden af en landsby kom ti spedalske hen imod ham. De standsede op et stykke fra ham [13]og råbte: „Jesus, Mester, vær barmhjertig og gør os raske!"

[14]Han så på dem og sagde: „Gå hen til præsterne og lad jer undersøge."

Mens de var på vej derhen, forsvandt deres spedalskhed.

[15]En af dem vendte tilbage til Jesus, da han så, at han var blevet helbredt, og på vejen lovpriste han Gud med høj røst. [16]Han faldt på knæ med ansigtet mod jorden foran Jesus og takkede ham for, hvad han havde gjort. Det var en samaritaner! [17]Jesus spurgte: „Blev de ikke helbredt alle ti? Hvor er de ni? [18]Er den her fremmede den eneste, der er kommet tilbage for at give Gud æren?"

[19]Så sagde Jesus til ham: „Rejs dig blot og gå hjem. Din tro har frelst dig."

Teksten er fra Bibelen på Hverdagsdansk

Olof Edsinger

Generalsekretær for Svenska Evangeliska Alliansen

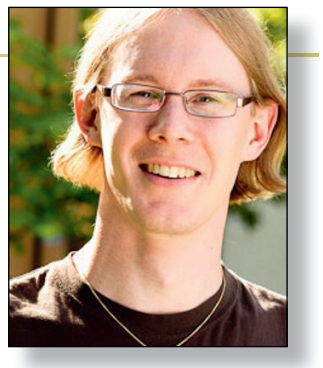

Religion er sjældent den primære årsag til konflikter

Mange i Vesten tror, at religion ofte er årsagen til væbnede konflikter. Men det er ikke sandt, hverken i vor tid eller i Bibelen, fastslår kronikøren.

Spørgsmålet om religion og vold er på ny havnet på dagordenen. Denne gang i anledning af den muslimske verdens reaktioner på koranafbrændingerne og – ikke mindst – den voldskapital, som islamistiske grupperinger i denne forbindelse repræsenterer.

Relationen mellem religion og vold er en kompleks størrelse, fx. angreb terrorgruppen Islamisk Stat også mange muslimer. Stockfoto: Børn i en flygtningelejr i Aleppo, Syrien i 2019.

Denne sammenhæng er nærliggende at diskutere. Og i forhold til den udbredte opfattelse, er det et forskningsområde, som byder på flere overraskelser.

Mange årsager til konflikter

Den svenske religionshistoriker Mattias Gardell har eksempelvis kunnet vise, at mere end 90 procent af alle væbnede konflikter i verden mellem 1945 og 2001 havde noget andet end religion som primær drivkraft.

66 procent af konflikterne foregik desuden mellem parter, som nominelt havde samme religiøse tilhørsforhold (kristne, som kæmpede mod kristne, muslimer mod muslimer og så videre).

Og ikke mindst opsigtsvækkende i lyset af det gældende religionsnarrativ i den vestlige verdens: Den religion, som var stærkest overrepræsenteret blandt periodens væbnede konflikter, var buddhismen.

Ateistiske massemord

Til sagen hører det også, at de fleste af 1900-tallets massemord havde ateistiske snarere end religiøse fortegn. Alene i Maos Kina kan mellem 35 og 45 millioner individer have mistet livet, ofte under voldsomme former.

Til dette kan lægges andre kommunistiske regimer som Sovjetunionen under Lenin og Stalin (omkring 8 millioner hver) og Pol Pots rædselsregime i Kambodja (2 millioner) – alle med en ateistisk ideologi.

Til sammenligning kan det nævnes, at den spanske inkvisition gennem 350 år førte til mellem 3000 og 5000 henrettelser; altså en dråbe i havet sammenlignet med 1900-talets kommunistledere.

Dette bliver ikke sagt som et forsvar for religiøs vold. Og især i sin egenskab af statsreligion har også kristendommen blod på hænderne. Den mest udbredte reference har med de middelalderlige korstog at gøre, men Trediveårskrigen fortjener en særlig omtale, når det gælder antallet af døde.

Bibelens krigstekster

Og taler man ikke i Det Gamle Testamente om både krig og drab i Guds navn? Tillad mig her at udrede begreberne, når det gælder Gamle Testamentes krigstekster, for til sidst at drage en sammenligning mellem disse og Koranens budskab om samme tema.

Enhver læser af Gamle Testamente vil lægge mærke til forekomsten af krig. Ganske vist er det ikke noget unikt for den jødiske historieskrivning. Krig betyder, at nationens ve og vel ligger i vægtskålen, hvilket gør det naturligt for historieskriverne at opholde sig ved disse begivenheder.

Hvad der muligvis stikker ud i de bibelske tekster er Guds aktive nærvær i det, som sker.

Heller ikke dette er dog noget unikt for Gamle Testamente – påberåbelse af guders nærvær og beskyttelse i forbindelse med krig hører til standardindslagene i den tids krigsskildringer.

Overdrivelser

En type krig, som vækker større moralsk indignation, er dog de kampe, som blev udkæmpet i forbindelse med hebræernes indtagelse af Kana'ans land. Her kan vi læse om fordømmelsesdommen, *cherem*, som i det mindste udefra set tilsyneladende har indebåret en total udryddelse af befolkningen på stedet:

"Inden for landets grænser skal I udrydde alt og alle, I må ikke skåne nogen overhovedet, men udslette befolkningen totalt, hittitterne, amoritterne, kana'anæerne, perizzitterne, hivvitterne og jebusitterne, sådan som Herren har befalet." (5 Mos 20,16–17).

De seneste årtiers forskning har vist, at disse krige nok ikke var så brutale, som de virker. Selv her spiller de samtidige traditioner for krigsskildringer nemlig ind, så det med ikke at "skåne nogen" i visse tilfælde kan sammenlignes med en fodboldtræner, som siger til sit hold, at "nu skal vi udrydde modstanderne". Altså det, som ind imellem kaldes hyperbole – en retorisk motiveret overdrivelse.

Krigen under Moses og Josva gjaldt Kana'ans land

Tre gange så ofte som der tales om at "udrydde" kanaanæerne, står der tillige, at de skal "fordrives". Men uanset hvordan cherem-teksterne skal tolkes, er det tydeligt, at

Lidt forenklet kan man sige, at Gamle Testamentes religionskrig var geografisk begrænset til Kana'ans land, og at det i alt væsentligt foregik under Israels hærførere Moses og Josva.

vi har med en form for krig at gøre, som er sværtfordøjelig for en moderne læser.

Forklaringen er ifølge teksterne selv, at kanaanæerne havde gjort sig fortjent til Guds dom. De har haft skikke som børneofringer, okkultisme og alskens andre synder, og derfor har de forspildt deres ret til landet (se 3 Mos 18,24–30; 5 Mos 18,9–14 m fl.).

Cherem-krigen er altså ikke nogen almindelig krig, men derimod domshandlinger i forbindelse med at Gud lader hebræerne bosætte sig i det område, hvor staten Israel den dag i dag har sin placering.

Dette gør måske ikke sagen enklere for nutidens bibellæsere. Men det får store konsekvenser for det, som er det nutidige jødisk-kristne syn på vold. Lidt forenklet kan man sige, at Gamle Testamentes religionskrig var geografisk begrænset til Kana'ans land, og at det i alt væsentligt foregik under Israels hærførere Moses og Josva.

De bibeltekster, som skildrer cherem-krigen kan med andre ord betegnes som deskriptive, eftersom det ingen steder forventes, at denne krigsførelse skal gentages af senere generationer.

Jihad - krig i hele verden

Kontrasten til Koranens ideologi i forbindelse med jihad er dermed slående. Vel vidende, at moderate muslimer vender sig stærkt imod alle former for voldsanvendelse, er det et faktum, at jihad rent formelt retter sig mod hele den ikke-muslimske verden (som ligefrem kaldes "krigens hus", Dar Al-Harb).

Jihad savner historiske og tidsmæssige afgrænsninger, og koranteksterne på området opfattes som præskriptive – det vil sige, at Muhammeds krigsførelse ses som forbilleder også for vore dages hellige krigere.

Jeg påstår altså ikke, at moderate muslimer tilslutter sig denne holdning. Derimod er det en forklaring på, hvorfor vi i dag føler en velbegrundet frygt for islamistiske angreb, samtidig med at kun yderst få svenskere har nogen forventning om tilsvarende adfærd fra kristent hold.

Korstogenes baggrund

Ikke engang korstogene hentede deres motivering ud fra Gamle Testamentes krigstekster, men snarere ud fra Ny Testamentes tale om kærlighed, selvopofrelse og det at tage sit kors og følge Kristus.

Baggrunden for de første korstog var flere hundrede års erobringskrig fra den muslimske verdens side, hvor tidligere kristne områder i Mellemøsten, Nordafrika og Spanien var blevet islamiseret.

Startskuddet for kampagnerne lød, da den byzantinske kejser Alexios I Comnenos bad pave Urban II om militær assistance, i en situation, hvor den kristne tilstedeværelse i Lilleasien var i fare for helt at blive udraderet.

Relationen mellem religion og vold er kompleks og fortjener – ligesom de fleste andre forskningsområder – et indgående studium.

Men det er også et område, hvor det forgangne viser sig at have afgørende nøgler til forståelsen af hændelserne også i vor egen tid.

Artiklen, som her er oversat til dansk af Bodil Lanting, har for nylig været bragt den sekulære svenske avis Fokus.

Olof Edsinger er forfatter til bogen Krigen i Gamla testamentet: Ett försök att förstå

Kronikken er udtryk for skribentens egen holdning og ikke nødvendigvis Udfordringens.

Kirkeminister Louise Schack Elholm og tidligere minister Per Stig Møller holdt begge oplæg i forbindelse med lanceringen af en ny prædikensamling med prædikener af Kaj Munk. Foto: Svend Løbner.

Kaj Munks prædikener kan stadig inspirere til kamp og samtaler

Boglancering af Kaj Munks prædikener gav indblik og mange facetter i modstandspræstens liv og virke. Med oplæg fra kirkeministeren, Per Stig Møller og prædikensamlingens redaktør blev Kaj Munks klare holdninger, store mod og fine evne til at "omvende" sig tydelig.

Af Svend Løbner, freelancejournalist

Forskellige indlæg ved lancering af Kaj Munks prædikener 29. august afslørede modstandspræstens komplekse personlighed.

Han bevægede sig ubesværet i genrer som prædiken, skuespil, poesi, journalistik og samfundsdebat, og kunne også undervejs skifte standpunkt, som det skete, da jødeforfølgelser viste sit grimme ansigt i Nazityskland.

Han kunne "omvende sig", som kirkeminister Louise Schack Elholm (V) sagde i sin indledning.

- Kaj Munk tvivlede på demokratiet, men i en voksen alder endte han alligevel med at bruge sin demokratiske ret til at stemme for første gang ved valget i 1943.

Han er et bevis på, at mennesker kan blive klogere, og at vi kan ændre syn på omverdenen. At man kan blive omvendt. Evner, som vi nok alle kan lære af, og som vi bør lære af.

Og nogle vil sikkert også ønske, at politikere lod sig inspirere af det en gang imellem, sagde Louise Schack Elholm smilende til de omkring 50 fremmødte.

Kaj Munk inspirerer med sit mod

"Kaj Munk bragte verden hjem til Vedersø, hvor hans prædikener fungerede som egnens ugeavis," sagde fortalte Louise Schack Elholm.

I prædikenerne kunne han tale fra hjertet, som i sin sidste kirkeprædiken for menigheden, hvor han stod på gulvet "iført sit karismatiske røde tørklæde" og sagde:

"Det bliver aldrig en kristen gerning at stille sig til rådighed for uretten, enten det så sker af fejhed, griskhed eller tossegod føjelighed".

"Her, 80 år efter, står jeg som kirkeminister og gentager hans budskab. For der er igen krig i Europa. Igen testes danskernes vedholdenhed og principper i kampen for frihed mod uret, og igen kan vi søge mod Kaj Munks ord for at finde modet, viljen, retningen," sagde Louise Schack Elholm.

Ærlige frustrationer og anfægtelser

Ved boglanceringen på Regensen over for Rundetårn i København blev de to sidste bind af Kaj Munks prædikener udgivet, så der nu i alt foreligger Fredens Prædikener bind I og II fra hhv. 1919-1927 og 1928-1939 og Krigens prædikener fra 1940-1944.

> ***"...der er igen krig i Europa. Igen testes danskernes vedholdenhed og principper i kampen for frihed mod uret, og igen kan vi søge mod Kaj Munks ord for at finde modet, viljen, retningen."***
>
> *Louise Schack Elholm*

Det er tre digre værker flot indbundet og med fodnoter. Mange af prædikerne har ikke tidligere været udgivet.

Alle tre bind er redigeret af postdoc. Christian Grund Sørensen i samarbejde med dr.scient. Peter Øhrstrøm fra Kaj Munk Forskningscentret ved Aalborg Universitet.

Christian Grund Sørensen gav i et foredrag overblik over prædikenerne:

"Kaj Munks prædikener er vigtige, for Munk betragtede søndagsprædikenen som sit kald. De er afvekslende, provokerende og underholdende. Han leger med værdierne og lader os mærke de frustrationer og anfægtelser, der hører til at være et rigtigt menneske."

Ingen nationalistisk selvfedme

Christian Grund Sørensen nævnte især to temaer i Kaj Munks prædikener:

"Kvinden har en bærende rolle i Munks prædikener. Hos Munk er det Eva snarere end Adam, som repræsenterer håbet for fremtiden. Moderniteten spiller en stor rolle for Munk. Hvordan prædike i en tid, hvor industri, arbejdsløshed og kulturradikale strømninger udfordrer det gamle evangelium? Munk bokser med at finde vejen frem. Han må forkaste de kulturradikales gudløshed. Alligevel bor der en moderne tænker i maven på Munk."

Og så selvfølgelig modstandskampen:

"Munk anviste en vej til folkelig modstand mod besættelsesmagten. Denne modstand skulle ikke baseres på had eller nationalistisk selvfedme, men på pligten og kærlighed overfor sit samfund

Kaj Munks barnebarn Timme Bisgaard Munk overdrager helt "nye" dokumenter fra Kaj Munk til bestyrelsesformanden for Kaj Munk Forskningscentret Peter Øhrstrøm. Foto: Svend Løbner.

Der var god mulighed for, at de mange interesserede, der var mødt frem til lanceringen, kunne få et eksemplar af den nye prædikensamling med hjem. Foto: Svend Løbner.

og sine værdier. Herunder en opslutning bag jøderne," sagde Christian Grund.

Uden ære er alting tabt

Tidligere kirke- og kulturminister Per Stig Møller kaldte i sit oplæg Kaj Munk for modstandsbevægelsens åndelige leder:

"Tyskerne opfattede Kaj Munk som modstandsbevægelsens åndelige leder. Derfor er han også den første, de skyder. Han spillede også en meget stor rolle. Flere af de betydelige modstandsfolk lyttede meget til ham."

Men Kaj Munks baggrundshistorie er mere kompleks, sagde Per Stig Møller.

Først havde han på den ene side empati med ofrene fra Første Verdenskrig og på den anden side en beundring for Hitler, der skabte sammenhold og fremgang for det sønderbombede land. Men sceneskiftet kom 9. april 1940.

"Når besættelsen kommer, er Kaj Munk meget skuffet over, at Danmark ikke gjorde modstand. For ham er det æren, det berører. Det er et begreb, vi ikke kender i dag, men det staves Æ-R-E. Har man mistet den, har man tabt alt, skriver Kaj Munk," fortalte Per Stig Møller.

"Nu har vi borgerkrig"

Men så kommer så spørgsmålet, skal de så kæmpe nu? Opfordrer han til kamp? Spørger Per Stig Møller retorisk.

"Nej. Fra 1940 og langt ind i 42 opfordrer han ikke til kamp, men til at de unge skal "holde krudtet tørt", "sætte over til storvask", eller som han allerede siger: "Der vil komme en dag… I skal ikke spilde jeres blod, det får vi brug for senere," citerede Per Stig Møller.

Det rette tidspunkt kommer i slutningen af 1942, da statsminister Vilhelm Buhl holder sin berømte antisemit-tale, og forbereder danskerne til at angive sabotører.

"Kort efter blev Scavenius statsminister og kom med voldsomme kærlighedserklæringer til Tyskland. Det gjorde Kaj Munk rasende, og så sagde han: Nu har vi borgerkrig," sagde Per Stig Møller.

"Nu ånder vi op"

Boglanceringen var med vilje lagt den 29. august, hvor det er 80 år siden, Danmark stoppede "samarbejdet" med besættelsesmagten.

"Han leger med værdierne og lader os mærke de frustrationer og anfægtelser, der hører til at være et rigtigt menneske."

Christian Grund Sørensen

Her trak samarbejdsregeringen sig tilbage og en egentlig modstandskamp kunne begynde.

Da Kaj Munk modtog denne nyhed, sagde han: "Det var dog dejligt. Så er vi endelig i krig med Tyskland. Nu er der en klar linje."

Ifølge kirkeminister Louise Schack Elholm sagde Kaj Munk ved gudstjenesten samme dag: "Nu ånder vi op, nu hilser vi hinanden med et "Tillykke, landsmænd." Nu er vores stilling klar. Hvis vi vil selv, er det bedste sket os, at vi er i Guds hænder."

Kirkeministeren havde netop samme dag deltaget i en mindeceremoni for de faldne danskere ved det såkaldte augustoprør:

"På deres mindesten står Kaj Munks ord og digtet "De faldne":

"Drenge, I drenge som døde. I tændte for Danmark i dybeste mulm en lysende morgenrøde."

Hvor er det passende, at Kaj Munks ord står mejslet i sten over netop den kamp, som I fortsat kæmper og vil kæmpe," sagde hun henvendt til forsamlingen og arrangørerne fra Kaj Munk Forskningscentret.

Dialog i grænselandet

Men hvor står Danmark i forhold til Tyskland, især i grænselandet, i dag? Det gav formand for Folketingets Kulturudvalg Hans Christian Schmidt indblik i:

"Som sønderjyde og formand for Kulturudvalget glæder det mig, at der er en gensidig forståelse og interesse for hinanden i grænselandet, og jeg tror, det er vejen frem.

Alle partier arbejder sammen på at styrke det tyske mindretals dialog med os folkevalgte. Dialog er vejen frem. Og målet er, at også det tyske mindretal føler sig dækket ind."

Midlet er kulturen:

"Hvad er det, vi kæmper for, hvis ikke det er for kultur og for at have stærke, sunde rødder? Kaj Munk var præst, men han var også en flittig dramatiker og en stor kulturperson. Så vi har meget at takke ham for," sagde Christian Schmidt.

Nye dokumenter fra Kaj Munk

Boglanceringen bød også på en overraskelse.

Kaj Munks barnebarn Timme Bisgaard Munk havde bedt om ordet og overrakte en mappe med mere Kaj Munk-materiale fra hans far, nu afdøde Mogens Munk.

"Jeg vil på familiens vegne gerne overdrage dette materiale med tak for Per Stig Møllers, Forskningscentrets og Præstegårdmuseets store indsats for at bringe Kaj Munk ind i det nye årtusind.

Han står utroligt centralt i den moderne danmarkshistorie til at forstå, hvem vi er som nation. Også nu, hvor vi står i en ny europæisk krig," sagde Timme Bisgaard Munk.

Kaj Munk Forskningscentrets bestyrelsesformand Peter Øhrstrøm kvitterede for gaven:

"Vi er utroligt beærede over at få denne gave. Vi lover at passe godt på den, og vi vil også love, at det hele kommer på nettet, så alle kan se materialerne. Det er led i et meget stort digitaliseringsprojekt."

Kaj Munks prædikener kan tilgås digitalt, endda med et udvidet noteapparat.

Se mere på www.kajmunk.aau.dk.

Formand for Folketingets kulturudvalg Hans Christian Schnmidt deltog også i lanceringen af den nye bogudgivelse. Foto: Svend Løbner.

Hannah Falk fra New Life Outreach beder om lægedom for en meget syg, nyfødt baby i Tanzania.

Hannah og Egon Falk:

Afslutter stor kampagne i Tanzania og forbereder en ny i Pakistan

"Mennesker, der kom langvejs fra, fortalte, hvordan de var blevet frelst på vore kampagner for mange år siden, men nu behøvede lægedom, og Jesus helbredte dem – blinde, krøblinge og meget mere," skriver Hannah og Egon Falk i et bedebrev.

Hannah og Egon Falk fortæller, at de har bedt til frelse med 2.012 mennesker, som efterfølgende har ladet sig registrere for opfølgning hos de lokale kirker.

"Når vi tænker tilbage på sidste uges kampagne i Runzewe - ikke langt fra grænserne til Rwanda og Burundi, bliver vore hjerter ikke kun fyldte, men de flyder over af glæde. Folk kom til vore undervisnings-seminarer om morgenen og "forstyrrede", fordi de ikke kunne vente til eftermiddags-kampagnen med at få deres liv i orden med Gud," skriver Hannah Falk.

Nu er Egon Falk på vej til Quetta i det sydvestlige Pakistan for at prædike evangeliet på kampagnemøder og afholde seminarer for pastorer og prædikanter. I mellemtiden vil teamet fra New Life Outreach forberede den næste kampagne i Kagongwa i Tanzania den 12.-17. september.

Man kan læse mere på nlo.dk's hjemmeside.

Bodil

Pakistans kristne får hjælp efter optøjerne

Lokale kristne er allerede i fuld gang med at genopbygge kirker og hjælpe de hjemløse efter optøjerne midt i august.

"Man bliver så rørt, når man ser deres tro," skriver Henrik Holm om de forfulgte kristne i Jaranwala.

Henrik Holm og Love of God Ministries (LGM) er netop nu i Pakistan for at hjælpe ofrene for hævnaktionerne efter koranafbrændingerne i Danmark og Sverige.

Folk græd og skreg

Teamet fra LGM med Maria og to af hendes familiemedlemmer i spidsen, besøgte Jaranwala dagen efter optøjerne. Henrik fortæller: "... da hun kom derud, stod folk i gaderne, hvor der stadig kom røg ud af deres huse, de græd og skreg.

Der var ingen skade på mennesker, men muslimerne havde smidt deres kæledyr ind i ilden, så de levende blev brændt ihjel. Alle deres værdigenstande var stjålet, og resten af deres hjem lå i ruiner. Alt det, de havde brugt hele deres liv på at opbygge, var væk."

Hjælp til 150 hjemløse

Overfor kirken bor to søstre, hvis hjem var totalt ødelagt, alt var smadret, og de havde ikke engang et glas, som de kunne drikke af. Søstrene fik et måltid mad og en check, så de kunne begynde genopbygningen af deres hjem.

"I flere af husene havde angriberne smidt syre på vægge og indbo. Også el-installationen på vejen var ødelagt, så Love of God Ministry betalte for reparation af strømforsyningen til hele vejen," oplyser Henrik Holm.

Næste dag fik Maria nogle tilstedeværende præster til at gå ind i alle de 40 berørte hjem og bede for ofrene.

Kirken står flot igen

Henrik Holm har også selv besøgt Jaranwala sammen med teamet. Han fortæller:

"Jeg var spændt på at skulle se ødelæggelserne i virkeligheden. Det første, som mødte os, var en "medicin-camp": Kristne læger eller sygeplejersker, som tager ud til deres fattige brødre og søstre for at hjælpe med råd og gratis medicin. Halleluja for dem.

Så gik vi ned ad vejen til den brændte kirke. Wow. Facaden var malet hvid igen, der var kommet et nyt kors på taget, vi gik inden for, de havde ikke siddet med hænderne i skødet de sidste 16 dage, kirken kunne igen bruges. Alt er nyt og flot.

Gud havde givet mig et Ord til dem, som var til stor opmuntring, vi bad for kirken og transformation af Pakistan. Det kneb mere med de omliggende 40 private boliger, der var ikke sket meget.

Vi havde mad med til 200 mennesker, de har så meget brug for vores hjælp.

Så kørte vi til en anden kirke i nærheden, den var også totalt ødelagt, og her var genopbygningen ikke kommet så langt. Det var Frelsens Hærs bygning. De viste os flere afbrændte bibler, og jeg forklarede dem, at bogen først bliver levende i os, når vi tror og taler den ud. De svarede, at det, de havde i deres indre, kunne ingen tage fra dem.

Man blive så rørt, når man ser deres tro," slutter Henrik Holm.

Bodil

Allerede 16 dage efter angrebet var facaden på den brændte kirke blevet malet hvid igen, og der var også kommet et nyt kors på taget.

Maria's bror og nevø uddelte mad til 150 mennesker. Folk kom med en tallerken eller noget andet at få maden i. Der var så mange sultne, at hjælperne ikke selv fik noget at spise den dag.

Højesteret vil hindre tvangskonvertering af barnebrude

Kristne i Pakistan glæder sig, fordi højesteret den 29. august beordrede regeringen til at forhindre domstolene i at tillade tvangskonvertering og ægteskab med minoritetspiger. Disse domme legaliserer ifølge kritikerne nemlig børnevoldtægt.

Det oplyste kilder ifølge Morning Star News.

Lahore High Court (LHC) besluttede ellers for to år siden at lade den dengang 13-årige kristne pige Nayab Gill bo hos sin muslimske "mand".

Advokat Saif Ul Malook, som tidligere har hjulpet den blasfemianklagede kristne kvinde Asia Bibi, har kæmpet for Nayab Gills sag, og det har nu ført til LHC's nye afgørelse.

I august 2021 accepterede LHC at lade Nayab bo sammen med den 30-årige Saddam Hayat, der var anklaget for at have kidnappet hende og tvangskonverteret hende til islam. Nayabs forældre ønskede derfor manden varetægtsfængslet.

Afviser fødselsdokumenter

"Anmodningen var til behandling i retten i to år, hvor pigen blev genforenet med sin familie efter at være flygtet fra fangenskabet hos sin bortfører," sagde Malook. "Retten bemærkede, at selvom Nayab var vendt hjem, ønskede den at finde en permanent løsning på problemet."

Malook sagde, at højesteret nu kræver svar fra regeringen, fordi han har fremhævet beviserne i Nayabs sag og sat spørgsmålstegn ved uoverensstemmelsen mellem straffelovene og sharia-loven angående minimumsalderen for ægteskab for piger.

Domstolene anvender ikke officielle fødselsdokumenter som bevis for pigernes alder. I stedet accepterer dommerne påstande om, at de er myndige og kan gifte sig af deres egen frie vilje, udtalte Malook til Morning Star News.

I Nayabs tilfælde afviste LHC hendes officielle fødselsdokumenter, der viste, at hun var 13, og accepterede i stedet hendes påstand - der var udtalt under tvang - om, at hun var 19 år gammel. Ifølge påstanden havde hun frivilligt konverteret til islam og giftet sig med Hayat, der i forvejen var gift og far til fire børn.

I modstrid med pakistansk lov har domstolene gentagne gange fastslået, at ægteskab med en mindreårig muslimsk pige ikke kan betegnes som ugyldigt, fordi islamisk lov fastslår, at en "samtykkende" muslimsk pubertetspige kan gifte sig. Resultatet bliver derfor ofte tvangskonverteringer til islam, forklarer advokaten.

Bodil

"Dette er første gang, at højesteret vil sige sin mening om den lovlige alder for ægteskab for minoritetspiger," siger advokat Saif Ul Malook. Den nye afgørelse har vakt håb blandt kristne familier, hvis mindreårige døtre risikerer både tvangskonvertering til islam og tvangsægteskab med ældre mænd. Foto: KPK

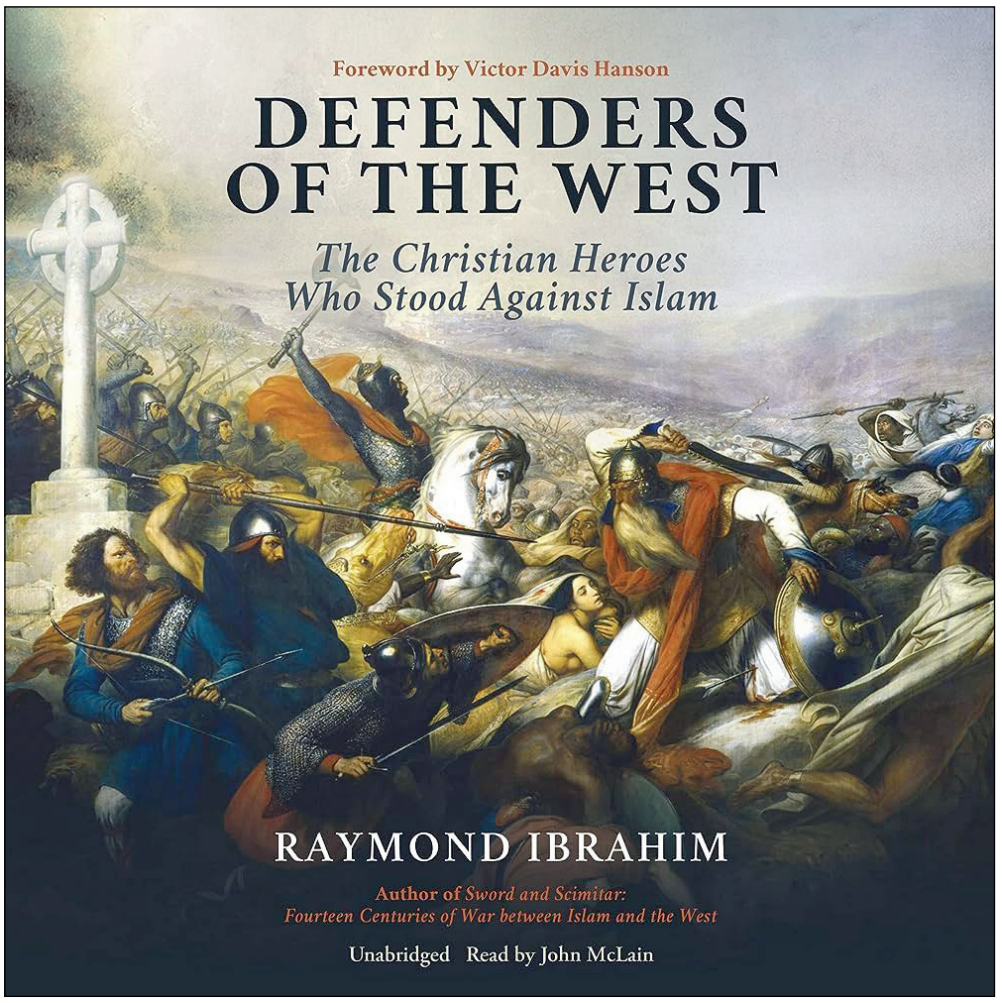

Korstogs-revisionisme afvises af islamforsker

Korstogene i Middelalderen var ikke kristne angrebskrige, men derimod forsvarskrige mod muslimsk aggression, mener historikeren Raymond Ibrahim i bogen "Defenders of the West".

Af Bodil Lanting

"Korstogene var et svar på muslimernes 'brutale hellige krige' mod kristne."

Det er en af konklusionerne i en ny bog af den amerikanske historiker og islam-ekspert Raymond Ibrahim. The Christian Post skriver om den nye bog og den globale kritik af korstogene i det 21. århundrede.

Nyere kritik af korstogene

FIFA forbød engelske fodboldfans at bære kostumer i kristen korsfarerstil forud for VM i Qatar, fordi det kunne betragtes som "stødende mod muslimer".

Og USA's tidligere præsident Barack Obama har ligefrem sammenlignet korstogene med terrorgruppen Islamisk Stat:

"... husk, at under korstogene og inkvisitionen begik folk forfærdelige gerninger i Kristi navn," sagde Barack Obama under National Prayer Breakfast i 2015.

Mange kristne har efterfølgende kritiseret Obamas udtalelser, som ligger i tråd med tanken om "det hvide overherredømme".

Årsagen til korstogene er da også meget mere kompleks, fastslår Raymond Ibrahim, der ikke ser korstogene som offensive angrebskrige.

Islams ekspansion

I bogen *Defenders of the West: The Christian Heroes Who Stood Against Islam* beskriver Ibrahim den historiske revisionisme omkring korstogene.

Den romersk-katolske kirke og europæiske magter udkæmpede religiøse krige mellem 1095 og 1291 for at genvinde kontrollen over Jerusalem og Det Hellige Land, der var under islamisk styre, hedder det.

Men baggrunden skal også med, mener historikeren.

"Vi får ikke at vide, at islam fire århundreder tidligere brød ud af Arabien og voldeligt erobrede tre fjerdedele af det, der engang var den kristne verden, inklusive hele Mellemøsten, Nordafrika, Spanien og de fleste af Middelhavsøerne," fastslog Ibrahim i en mail til The Christian Post.

I årtierne før det første korstog havde tyrkerne - som Raymond Ibrahim kalder "den tids fanebærere for jihad" - iværksat nye invasioner i kristent land ved at erobre det gamle kristne område Lilleasien, som mange af Paulus' breve var stilet til.

På denne tid, altså fra midten til slutningen af det 11. århundrede, blev "titusindvis af kristne" slagtet eller gjort til slaver. Det skete blandt andet i Armeniens daværende hovedstad Ani, hvor omkring 1.000 kirker blev brændt ned af invaderende muslimske horder, understreger Ibrahim.

Anti-kristen vold førte til det første korstog

Ifølge Ibrahim var det denne bølge af anti-kristen vold og blodsudgydelser, der fik den østromerske kejser Alexius til at bede om hjælp fra Vesten til det, der i dag er kendt som det første korstog.

"Mange kirker i Jerusalem - inklusive Opstandelseskirken - blev vanhelliget og ødelagt, og selv vestlige pilgrimme blev angrebet og dræbt," siger Ibrahim. Også et særligt brutalt seksuelt overgreb mod en tysk nonne, som var på pilgrimsrejse, prægede de kristnes holdning.

"Noget skulle gøres, og således blev det første korstog født," tilføjede Ibrahim.

Moderne revisionisme

Forfatteren afviser dermed de "moderne revisionistiske genfortællinger", hvor historikere fremstiller korstogene som et uprovokeret angreb: At "Vesten besluttede at angribe og terrorisere Mellemøsten."

Blandt andre Georgetown-professor John Esposito skal have udtalt:

"Der var fem århundreder med fredelig sameksistens (mellem islam og kristendom, red.) før politiske begivenheder og et imperialistisk-paveligt magtspil førte til århundreder med lange rækker af såkaldte hellige krige, der stillede kristenheden op mod islam og efterlod en varig arv af misforståelser og mistillid."

Også den tidligere nonne Karen Armstrong har hævdet noget tilsvarende med ordene:

"...ideen om, at islam tiltvang sig magt med sværdet, er en vestlig fiktion, fremstillet under korstogenes tid. I virkeligheden var det vestlige kristne, der kæmpede brutale hellige krige mod islam."

Men lige fra islams begyndelse har de kristne været klar over, at denne nye religion - hvis navn betyder "underkastelse" - spredte sig med sværdet, påpeger Raymond Ibrahim.

"Der er selvfølgelig ingen ord om, at det var muslimer, der først lancerede disse 'brutale hellige krige' mod kristne og var dem, der i århundreder havde 'udrydet' kristne," tilføjer han.

"Retfærdig krig"

Alligevel erkender Raymond Ibrahim, at beskrivelsen af Kristi tilhængere, der bærer både korset og sværdet, er milevidt fra den vestlige kristendom i vor tid. Mange kristne i det 21. århundrede, især kristne af den liberale observans, som tilslutter sig det, Ibrahim kalder "dørmåtte-kristendommen", vil helst bare tale om "tolerance", mener han.

Derimod er det bibelske mandat, der lå til grund for korstogene, grundlaget for det, der i dag kaldes "retfærdig krig".

"I det meste af den kristne historie var Retfærdig Krig et ubestridt faktum," sagde han. "Det betød, at lovbrydere og aggressorer skulle bekæmpes og straffes, herunder gennem dødsstraf og krigsførelse.

"Det glemmes ofte, at kristendommen var en meget muskuløs religion i det meste af historien, især i denne del af middelalderen.

Kristne udviste bestemt kærlighed til andre ... selvom syndere - i dette tilfælde muslimer, der alvorligt forfulgte medkristne - skulle straffes," fastslår Raymond Ibrahim ifølge CP.

- Retssagen handler om trosfriheden i Finland, siger Päivi Räsänen (t.v.), som her ses i Helsingfors' lagmansret.

Päivi Räsänen i retten igen: "Forståelsen af synd er vigtig"

– Dette er en ganske historisk dag. Hovretten har ikke haft en sådan sag før. Den vil afgøre trosfrihedens tilstand i Finland. Hvis mine skriverier bliver forbudt, så vil det betyde et forbud mod en mængde bøger, undervisning og prædikener. Det kan føre til forfølgelse af kristne, sagde rigsdagsmedlem Päivi Räsänen til pressen i Helsingfors.

Helsingfors hovret (lagmansret) begyndte sidste torsdag behandlingen af sagen, hvor Räsänen er tiltalt for hetz mod en folkegruppe efter en udtalelse om homoseksualitet. Tingrettens dommere frikendte hende ellers sidste år i alle anklagepunkter, men anklageren ankede sagen ind for hovretten.

Räsänen blev i første omgang tiltalt for hetz mod en folkegruppe i tre tilfælde: Efter et twitter-opslag med billedet af Romerbrevet 1, 24–27, et hæfte "Til mann og kvinne skapte han dem" fra 2004, og et radiointerview med Ruben Stiller. Politiet havde henlagt de to sidstnævnte sager, da de ikke mente, der var tale om en forbrydelse, men statsadvokat Raija Toiviainen gav ordre om foreløbige undersøgelser og udstedte en tiltale.

Biskop Juhana Pohjola fra Evangelisk-luthersk missionsstiftet i Finland er tiltalt for at have udgivet Räsänens hæfte «Til mann og kvinne skapte han dem» og for at gøre det tilgængeligt.

Statsadvokaten skrev før behandlingen i tingretten i en pressemeddelelse, at Räsänens udtalelser krænker homoseksuelles lighed og menneskeværd. Derfor overskrider de grænserne for ytrings- og religionsfrihed, mente Raija Toiviainen.

–Tingretten sagde, at vore udtalelser var lovlige. Jeg har ikke sagt, at homoseksuelle er mindreværdige. Alle mennesker er ligeværdige, skabt i Guds billede, sagde Räsänen forrige torsdag.

Hun fortalte pressen, at det er blevet hendes opgave og kald at forsvare trosfriheden i Finland, og tale om det, Bibelen lærer. Räsänen var glad for dommen i tingretten, men hun mener, at trosfriheden vil stå endnu stærkere, hvis hovretten kommer til samme resultat som tingretten. Og endnu mere, hvis sagen skulle gå til højesteret.

– Jeg er rede til at gå til den internationale domstol i Haag for at forsvare trosfriheden. Jeg er ikke alene. Dette handler om Bibelens lære. Hvis de nægter at tale om dette, kan der blive store bogbål i Finland, slog hun fast i samtalerne med pressen.

I debatten, som har fulgt i kølvandet af denne sag, er det kommet frem, at det for nogen er stødende, når kristne taler om synd, især i forbindelse med homoseksualitet. Räsänens holdning er, at Gud elsker synderen, men hader synden.

– Vi er alle syndere og har brug for tilgivelse. Der er en løsning for al synd. Jesus har sonet den på korset. Vi har alle brug for nåde. At fornægte dette er at fornægte den kristne tros kerne, siger Päivi Räsänen, som bruger den store interesse både i Finland og i udlandet til at tale om sin tro.

– Det er vigtigt at tale om Jesus og troen, fastslår hun.

Af Vidar Norberg og Heljä Norberg

Biskop Juhana Pohjola (t.v.) fra Evangelisk-luthersk missionsstiftet i Finland er tiltalt for at have udgivet hæftet «Til mann og kvinne skapte han dem» og for at gøre det tilgængeligt.

Kreative elever nyder roen midt i efterskolelivet

På Efterskolen Solgården er 95 elever begyndt efter sommerferien og fylder rammerne godt ud med masser af liv, fællesskab og mange forskellige valgfag. I løbet af de sidste to skoleår har Solgården oplevet en stigende interesse for de kreative aktiviteter.

Når man træder ind i det kreative lokale møder man rolig musik fra en lille højttaler i hjørnet. Rundt om bordet er der koncentration fra eleverne, der i dag er begyndt på at lave smykker. Perler, pailletter og farverige sten bliver sat på tråde og mange forskellige smykker begynder at tage form. Her er der hyggeligt og roligt – et godt pusterum midt i dagligdagen, hvor man kan koble fra og bare lave noget, som både er smukt og hyggeligt.

Også sport fylder godt blandt valgfagene. Flere af sportsfagene kan vælges som basis og plus – som hver har to lektioner om ugen.
Fotos: Efterskolen Solgården

Pinterest og mange ideer

På de mange kreative valgfagshold sidder der elever, som i den grad nyder, at der er tid og plads til bare at kaste sig over forskellige kreative projekter. Ofte hentes der inspiration fra pinterest-appen og de mange ideer bliver stille og roligt til virkelighed. I løbet af året får de kreative elever lavet mange smukke produktioner, som man kan se rundt om på skolen eller som pynter på værelset.

Keramik hitter

På Solgården er der flere hold i faget keramik. Det er et fag, som i den grad er populært og hitter hos eleverne.

"Det er nærmest som juleaften, når vi åbner for keramikovnene," fortæller lærer, Majbrit Andersen, der selv er meget optaget af de mange ting, man kan lave af ler og ofte tager ud til professionelle keramikere for at hente inspiration til eleverne.

Eleverne laver mange forskellige keramik-produktioner lige fra flotte fade til farverige kopper og unikke pynte-genstande. I løbet af året bliver der brugt mange kilo ler, og ovnen kører nærmest i døgndrift. Mange elever bruger også aftnerne på at sidde i lokalet og lave små detaljer ved deres produktioner – og meget ofte sker det, at også drengene indfinder sig i lokalet og hygger sig sammen med pigerne om produktionerne.

Corona-tiden har givet de kreative fag vind i sejlene

På Solgården har de oplevet, at de kreative valgfag har fået en langt større plads i valgfagspaletten efter Corona-tiden. Det er som om, at strik, billedkunst, smykker, keramik og i det hele taget den store variation af kreative fag har fået en stor appel til eleverne.

Det giver en rigtig hyggelig stemning, og eleverne giver udtryk for, at det kan være et dejligt sted at koble fra - midt i en til tider travl og hektisk efterskolehverdag.

Solgården

Solgården er en efterskole tilknyttet Luthersk Mission, hvor troen på Jesus er det helt centrale. Bibelens budskaber tages seriøst, og mobning, diskrimination og dårligt sprog ikke er velkomment. Det er til gengæld alle - uanset om man er kristen eller ej.

Skolen blev oprettet i 1978 og er beliggende i Tarm i Vestjylland.

Mange valgfag

På Solgården er det ikke kun de kreative valgfag, der hitter.

"Vi har i valgfagene fokus på sport, musik og kreativitet, og der er mange fag, som eleverne kan gå i dybden med. I år oplever vi at have det største antal elever i flere år til fodbold, volleyball og badminton – så sporten fylder også dejligt meget. Hertil kommer, at vi har en hel del elever, der nyder at dyrke musik i band, kor eller ved individuel instrumentlære," fortæller viceforstander Peter Jensen og fortsætter:

"I det hele taget oplever vi, at eleverne bruger meget tid på deres valgfag og nyder, at man på Solgården kan være sammen med sine venner i de boglige timer, men også bagefter i de mange valgfag."

/Red.

TRAVELERS´CHOICE 2020

BO CENTRALT
I KØBENHAVN

- Mærk historien og den familiære stemning på et af københavns ældste hoteller.
- Bo tæt på alle byens seværdigheder og en masse eventyrlige oplevelser.
- Vores populære morgenmad er inkluderet i prisen.

BOOK I DAG PÅ WWW.HEBRON.DK

HOTEL HEBRON
COPENHAGEN

På efterskole i Bramming er der plads til ambitioner

Sydvestjyllands Efterskole udvider med en 'Gymnastik- og Performancelinje' og er dermed oppe på syv forskellige linjefag.

På Sydvestjyllands Efterskole har man længe haft ønske om at tilbyde eleverne en gymnastiklinje. Det er med ansættelsen af Karoline Lousdal og Terese Eichenwald i år blevet en realitet. Fotos: Sydvestjyllands Efterskole.

På Sydvestjyllands Efterskole i Bramming har 140 nye elever indtaget skolen. De startede det nye skoleår med et info-løb rundt på skolen og en rundvisning i Bramming by for på den måde at blive fortrolige med de nye omgivelser.

Forstander Tonny Dall Sørensen.

Unglærer Karoline Lousdal.

Valgfagene begyndte i løbet af uge to. Eleverne skal som minimum have tre forskellige valgfag i løbet af en undervisningsuge. Skolen har lagt vægt på at tilbyde et bredt spekter af valgfag, der tilgodeser nærmest alle behov og interesser, så eleverne har virkelig gode muligheder for at vælge præcis det, der falder i deres smag.

Der er noget for den sporty, den kreative, den undersøgende og den musikalske i skolens imponerende udvalg af valgfag. Man kan tage kørekort, jagttegn, lære tegnsprog, fordybe sig i Romerbrevet, spille padel, håndbold, fodbold, badminton, e-sport og dyrke sin passion for musik for blot at nævne nogle få.

Helt ny linje

Fra august i år har man på tillige oprettet en ny linje - nemlig den spritnye 'Gymnastik- og Performancelinje'. Dermed er linjefagsudbuddet oppe på syv forskellige linjefag, man kan dygtiggøre sig inden for.

"Vi har længe gerne villet kunne udbyde gymnastik på vores efterskole, da vi oplever, at en del unge efterspørger en kombination af ambitiøs gymnastik og en efterskole med en tydelige kristen profil," siger skolens forstander Tonny Dall Sørensen, og uddyber:

"I det hele taget er det en vision på vores skole, at man som kristen teenager ikke skal være tvunget til at vælge ens ambitioner fra på bekostning af en kristen efterskole og dermed et kristent fællesskab. Vi har således i år desuden elever som kombinerer et ophold på efterskolen med at være ambitiøse sportsudøvere inden for svømning, badminton og fodbold. At det først bliver nu, vi har kunnet oprette linjen, handler om, at vi har ledt efter nogle kompetente kristne undervisere, da troen også skal være en integreret del af linjens indhold og ikke bare en fritidsting."

Til at undervise på linjen har skolen ansat Karoline Lousdal, som selv er en aktiv og ambitiøs gymnastikudøver og -træner, og Terese Eichenwald, der er performer og har styr på koreografi og meget andet.

Sydvestjyllands Efterskoles bagland er KFUM&KFUK og Indre Mission. Med et ophold på SE ønsker skolen, at eleverne får tro på sig selv og egne evner, tro på livet, tro på fællesskabet, tro på Gud og håb for fremtiden.

Lisbeth

leder du efter en
KRISTEN
KREATIV
efterskole?
design • kunst • musik
medie • e-sport • tro
outdoor • forfatter

Grejsdalens efterskole

Kig forbi på
efterskolernes dag
24. september
kl 13-17

Kom forbi - få en rundvisning af vores elever og mød vores nye forstander, Leif Kruse. Han er, sammen med alle vores elever og personale, klar på at give dig en lille forsmag på efterskolelivet. Han er ret flink og så gi'r han en kop kaffe. ☺

den kreative efterskole
www.grejsdalens.dk

På Sædding Efterskole har man indført forskellige tiltag for at begrænse brugen af mobiltelefoner. Fx var tømmerflådesejlads på introturen uden mobiltelefoner. Foto: Sædding Efterskole

Seks timer på tømmerflåde med kontaktgruppen - uden mobilen

Af forstander Mads Koefoed-Hessellund

På Sædding Efterskole har vi til skoleåret i år korrigeret lidt på vores mobiltelefonpolitik. Det er en tilbagevendende diskussion, hvordan vi agerer klogt som efterskole i et landskab, hvor de digitale medier fylder mere og mere.

Vi har en rammesætning som lyder, at telefonerne kan være i lommen på lydløs, men er de fremme i fællesområderne, så inddrager vi dem i tre dage. Vi opmuntrer dem til at lade dem ligge på værelserne.

I år har vi tilføjet et nyt element, hvor man på frivillig basis kan aflevere sin telefon om natten. Når eleverne har været på skolen i to uger, så indfører vi en 14 dages prøveperiode, hvor alle skal aflevere deres telefon om natten, og herefter vender vi tilbage til den frivillige ordning.

Tømmerflådeturen uden mobiler gav eleverne på Sædding Efterskole gode betingelser for at lære hinanden godt at kende. Foto: Sædding Efterskoel

Håber frivillig ordning giver bedre fællesskab

I skrivende stund har vi været i gang i 14 dage, og der er ikke mange, som har benyttet sig af den frivillige ordning de første to uger

Vi er spændte på, hvad de næste to uger bringer, hvor det bliver obligatorisk at aflevere dem. Vi håber inderligt, at der er nogen, som ser nye perspektiver i at undvære sin telefon fra kl. 22 til næste morgen.

Vi håber, at det gør noget godt for værelsesfællesskabet, at de opdager værelseskammeraten på en ny måde. Vi håber, at det gør noget godt for deres søvn – at de får bedre og tidligere søvn. Vi håber, at flere elever efterfølgende vil gribe den frivillige ordning og benytte sig af tiden på værelset om aftenen til at få talt sammen – evt. bedt sammen eller på anden vis få delt dagen.

Introtur med tømmerflåder

På vores introtur sejler vi på tømmerflåder, og den første dag er man på flåden i seks timer sammen med sin kontaktgruppe.

Lærerne kan berette om, at der efter noget tid opstår en vis form for rastløshed hos flere af eleverne.

Når man vugger ned ad Vorgod/Barde å, så opstår der efter nogle timer en vis form for kedsomhed, og her bliver det tydeligt, at nogle elever er i ukendt land. Normalt har de altid adgang til en form for distraktion via en telefon, men det kan de ikke her.

For nogle af eleverne er det faktisk ikke så nemt. Men det er netop i de her situationer, at eleverne og lærerne skal opfinde noget selv.

Det er her vandkrigen starter, det er her legen med tang begynder. Det er her nysgerrigheden på de andre opstår, og grundlaget for nye gode venskaber kan tage form.

Vi ved, at kedsomheden er god, for lige bagefter kedsomheden venter de kreative ideer, måske fordybelsen, hvis man kan holde fokus, måske eftertænksomheden, eller et andet menneskeligt fællesskab, hvor indholdet bliver hentet fra det, de hver især bringer ind i samtalen.

Vi ved, at den slags er værdifuldt og langtidsholdbart, og vi vil så gerne vise eleverne, at det er enormt værdifuldt.

Vi kunne godt have tvunget eleverne til at aflevere deres telefoner alle nætter igennem hele skoleåret. Måske ender vi også med at gøre det engang.

I første omgang håber vi, at de kan se værdien i det, vi tilbyder dem, og at det indlejrer sig på et dybere plan – at eleverne tager det med sig i livet fremover, at det bliver langtidsholdbart og ikke bare noget, der eksisterer på en efterskole.

Efterskole udklækker unge forfattere via sjældent linjefag

Grejsdalens Efterskole er en af få, som tilbyder en forfatterlinje.

Af forstander Leif Kruse

"Jeg elsker at skrive ting i min fritid, og hvis det er muligt, kunne jeg godt tænke mig at udgive en bog."

Sådan fortæller Anna Kvist Wiedemann fra Hillerød, der er 16 år og går på Forfatterlinjen på Grejsdalens Efterskole.

Hun har gennem meget af sit liv været optaget af bøger og ord, der bliver til nye historier.

"Jeg finder hele tiden på historier i mit hoved – oftest fantasy. Jeg læser også rigtigt meget – for det meste på engelsk."

Anna fortæller, hvordan hendes interesse blev vakt ved et forfatterbesøg på hendes skole i 5. klasse.

"Jeg mødte forfatteren Christina Ramskov og begyndte at læse hendes bøger. Siden udvidede det sig til andre forfattere og andre genrer."

Nu er hun blevet en del af de 16 elever, der er sammen på Forfatterlinjen på efterskolen.

"Det er dejligt at møde andre unge, der har interesse for bøger. Vi er et fællesskab, hvor vi bliver dygtigere og lærer af hinanden på linjen."

Udgiver egne noveller og digte

Forfatterlinjen udgiver hvert år deres egen novelle- og digtantologibog i form af en fysisk udgivelse, hvor linjens elever har bidraget med forskellige litterære genrer. Anna glæder sig til at blive medforfatter af den 4. udgivelse fra efterskolen.

Linjen er en af de få Forfatterlinjer, som tilbydes på efterskoler i Danmark, og derfor trækker den elever fra hele landet, som har lyst og evner til at gøre fantasi til tekst. Linjens lærere brænder for at vise eleverne, at sproget ingen grænser kender, og ordet skaber, hvad det nævner. I mødet med litteraturen opstår en ny virkelighed, og drømme får krop.

Forfatterlinjen kan vælges af alle elever i 8., 9. og 10. klasse.

Grejsdalen Efterskole

Grejsdalen Efterskole ligger ved Vejle og siden 1944 har Indre Mission været en del af GEs bagland.

Skolen hviler trygt på et kristent fundament og bestræber sig på at omsætte kristendommen til praksis hver eneste dag ii samtale, omtale og væremåde.

Anna Kvist Wiedemann med de 3 bog-udgivelser, der allerede er kommet fra Grejsdalens Efterskole.
Foto: Poul Mundbjerg

VELKOMMEN TIL
EFTERSKOLERNES DAG
SØNDAG D. 24/9, 13-17

Vi glæder os til at se dig!

Find os på
Facebook & Instagram

Frøstruphave
Efterskole
– en skole med budskab

Spørg Lægepræsten

Skriv til Poul Henning Krog (Lægepræsten) på email: laegepraesten@poulhenningkrog.dk eller pr. brev til Poul Henning Krog, Degnemosen 3, 5700 Svendborg. Ikke alle breve offentliggøres. Du vælger selv, om du vil være anonym. Der kan også anvendes andre eksempler end de til hveranden uge indkomne. Hjemmeside: www.lægepræsten.dk - her kan du bl.a. købe lægepræstens bøger og se, hvilke foredrag han tilbyder.

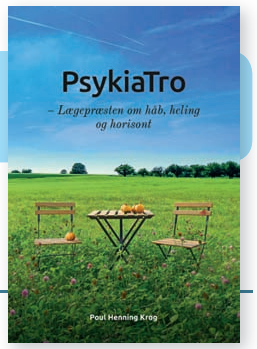

Bog af P.H. Krog: PsykiaTro. 352 s. 249 kr. Også som lyd- og e-bog.

Jeg valgte at styrke vores ægteskab

Kære Poul Henning

Tak for samtale. Som du er bekendt med, er jeg lige nu skuffet over mit parforhold. Jeg troede, at min hustru havde sagt ja til min vision og givet mig en blanco check. Jeg var så sikker på, at jeg havde hendes fulde opbakning og hjælpsomme støtte i opstart at min forretning.

Jeg gik i gang med fynd og klem. Jeg var god til det, jeg kunne bruge mine gaver, og det gik godt. Jeg fik nye relationer og kunne her være en god hjælper og støtte. Jeg mærkede en indre glæde ved at være i gang. Det var også ret krævende og greb om sig med nye problemstillinger.

Her begyndte det så at gå galt i vores parforhold, for vi var ikke så enige, som jeg troede, vi var. Det blev klart, at kommunikation om det svære ikke var vores stærkeste side. Desværre kom der også nogle sygdomsmæssige udfordringer for min hustru, som begyndte at sige fra som min støtte og hjælper.

Jeg fortsatte alligevel mere og mere alene og fik alt for travlt. Det begyndte at gå ud over vores ægteskab og relation. Det var rigtig svært for mig, for jeg ønskede at være helhjertet og tro i det, jeg var gået i gang med. Gulvtæppet blev trukket væk under mig, og min drøm brast helt og aldeles. Jeg valgte at stoppe min forretning. Der gik to uger, hvor jeg mærkede presset, skuffelsen og vreden over situationen. Hvor var Gud i alt det her?

Jeg oplevede heldigvis i bøn til Gud, at jeg var nødt til at gå igennem denne rejse for at blive afklaret i mine værdier. Min hustru og hendes behov er naturligvis mere vigtige end min forretning. Det blev klart for mig, at Gud havde set det hele og tillod, at jeg skulle igennem den proces. Jeg kunne have været meget forskånet, hvis vi havde haft en bedre kommunikation.

Jeg har oplevet Guds godhed, for det er ok, at vi fejler, men det er vigtigt, at vi kommer op igen, og tillader Gud at vise os det, der skal til for at komme ovenpå igen. Processen har været hård, men jeg er kommet videre og har det væsentligt bedre. Når jeg hører Helligåndens tale, er jeg gennem dette blevet klar over, jeg skal handle på det og ikke gå mine egne veje.

Jeg har valgt at styrke vores ægteskab. Tak for samtale og fortsatte råd i processen. Hilsen fra en der har fået opmuntring.

Kærlig hilsen
Den anonyme

- Det gik rigtig godt med forretningen, men så begyndte det at gå ud over parforholdet. Jeg valgte at stoppe min forretning og styrke vores ægteskab. Jeg har oplevet Guds godhed, for det er ok, at vi fejler, men det er vigtigt, at vi kommer op igen, og tillader Gud at vise os det, der skal til for at komme ovenpå igen.

Kære ven

Tak for både samtale og dit ærlige skriv, som mange nok kan spejle sig i. Det er en stor styrke at kunne dele sine nederlag.

Gud giver altid en ny chance

Jeg forstår din skuffelse, vrede og smerte. Du er med alt i dig gået ind i opgaven, derfor er det smertefuldt, når tæppet trækkes væk. Skuffelse er i sin natur, at vores forventninger ikke indfries. Opgavens kompleksitet kan være større end forventet og egne kræfter mindre end forventet, og opbakningen var i dit tilfælde mangelfuld.

Du har tabt et ydre slag, men vundet visdom og et dybere forhold til din hustru. Dine Gudgivne gaver har du stadigvæk, og når Gud lukker en dør, så åbner han en anden dør. Du har i krisen lært meget om at bygge rigtigt.

Jesus taler som bekendt om 'tårnets omkostninger' og dette 'at drage i krig med for få mænd'. I dit tilfælde, var det rigtigt helt at stoppe visionen. Andre gange skal visionen på pause eller nedtones for en tid. Når en vision mistes, kan vi opleve indadrettede følelser præget af mindreværd, selvbebrejdelser og vrede. Følelser kan også rettes udad – det var andres skyld, eller opad – hvor var du Gud?

Når der vælges rigtigt, vil tankerne og følelserne langsomt indordne sig. Vi må forvente et følelsesmæssigt efterslæb, det tager tid, før vi oplever den fulde nødvendige indre ro. Gud kalder os ikke til at gå i stå, men på ny med større visdom at vandre fremad i fred og glæde.

Kan vi bruge ordet "blanco check?"

Kommunikation er en kunst, vi alle øver os i. Begrebet en blanco check, vil jeg nok fremadrettet undgå at bruge. Det dækker jo et ja til al opbakning, uanset hvordan det går i fremtiden. Det ja giver vi, når vi bliver viet til hinanden, men en blanco check skal vel ikke gives til alle mulige visioner, for alt har som bekendt en tid.

'Og nu I, som siger: "I dag eller i morgen vil vi rejse til den og den by og bliver der et år og drive handel og tjene penge" I som ikke aner, hvordan jeres liv er i morgen; I er jo kun en tåge, som ses en kort tid og så svinder bort. I skulle hellere sige: "Hvis Herren vil, så skal vi leve og kan gøre det eller det."(Jak.4,13-15)

Det første spørgsmål må altid være, om Gud siger ja. Altså et ja efter Guds ord, et ja med Guds fred og et ja i omstændighederne. Alle tre ledelys skal lyse grønt.

Forventningsafstemning

Jeg opmuntrer til præcise aftaler, når en mand eller hustru ønsker at kaste sig ind i nye job, tjenester eller visioner. Er der ikke et fælles ja, er visionen på pause. Er kommunikationen om det svære ikke god, er det måske netop her, der først skal investeres fremfor nye visioner.

Jeg kender ikke dybden af beslutningsprocessen, og visioner kan være sundt, for uden visioner forvildes et folk, men visioner kan også være usund selvrealisering.

Det første spørgsmål må altid være, om Gud siger ja. Altså et ja efter Guds ord, et ja med Guds fred og et ja i omstændighederne. Alle tre ledelys skal lyse grønt.

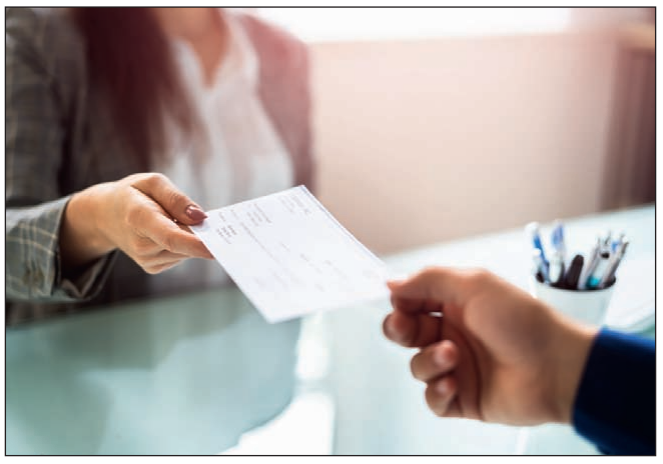

Begrebet en blanco check, vil jeg nok fremadrettet undgå at bruge. Det dækker jo et ja til al opbakning, uanset hvordan det går i fremtiden. Det ja giver vi, når vi bliver viet til hinanden, men en blanco check skal vel ikke gives til alle mulige visioner, for alt har som bekendt en tid.

Andre spørgsmål må handle om helbred og overskud til noget nyt og i så fald hvor meget? Ofte kan et ja til noget nyt betyde et nej til noget andet. I dialogen må vi få afstemt visionens omkostninger rent tidsmæssigt i dagligdagen, på ugeplan og årsplan. Det økonomiske kan også give uoverensstemmelser, det må godt koste, men da ikke så meget eller? Generelt set at få afstemt forventningerne til hinanden er megavigtigt og ikke mindst i detaljerne.

I ægteskabet vil vi opmuntre hinanden til at fuldføre vores kald. Det er smukt, at ægtefællen hjælper og redder, men når det gælder visioner, er der grænser. Vi er gift med Kristus og hinanden - ikke med en opgave. Derfor er kriser og prøvelser ind imellem nødvendige. Det er særligt i kriser, at vores værdier eller værditab bliver tydelige. Du valgte din hustru fremfor din vision. Tillykke med dit rigtige valg.

Det uforudsete er et livsvilkår

At gå ud i en vision med tro er risikabelt. Tro staves risiko. Gud ønsker dog ikke, at tabte slag skal medføre, at vi går i stå. Du må også være nådig overfor dig selv.

Til trods for god kommunikation opstår der uforudsete situationer. Derfor kan et godt fundament være, at livselastikken ikke trækkes helt ud, og at der indlægges pitstop f.eks. efter tre måneder, for da sammen at tage en ny vurdering af omkostninger, tempo og hjertefred.

Den konkrete krise er en foræring

Du skriver så fint om, at det er ok at fejle, men vigtigt med Guds visdom til at komme videre. Du er et forbillede i at komme op på hesten igen.

Naturligvis må I bruge tid til også at have en dialog om følelser, skuffelser, vrede og frustration. Du skriver, at I ikke er så gode til kommunikation om det svære. Her får I foræret en situation, for det er ofte i det konkrete, at vi bedst forstår og lærer nyt.

Tag derfor den aktuelle situation som en gave fra Gud. Jeg tænker, at I har fået en dybere relation til Gud og hinanden igennem krisen, hvilket er langt mere værd end det forgængelige guld. Med ønsket om Helligåndens vejledning og trøst til jer.

Kærlig hilsen
Poul Henning

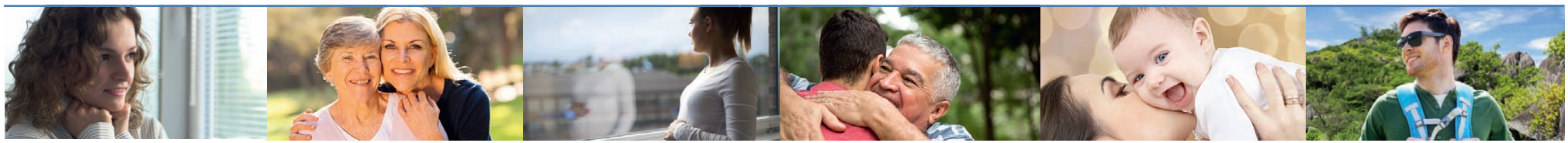

Kristen livsvisdom for alle

Tilbage i 2018 anmeldte Udfordringen den dengang nyudgivne klassiker, "Benedikts regel", en knap 1.500 år gammel bog. Nu er der så udkommet en kommentar til reglen, skrevet af Helge og Birgit Clausen og Kirsten Kjærulff, alle tre tilknyttet Benedikts orden.

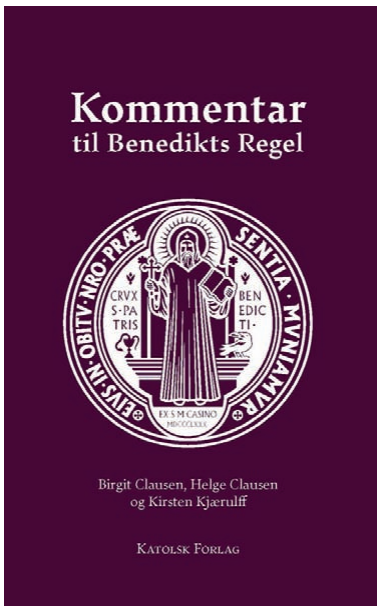

Hvorfor skal den almene kristne i Danmark læse en sådan kommentar til en klosterregel?

Jo, for reglen bruges ikke kun i katolske klostre – også flere protestantiske klostre ud over verden lever efter Benedikts regel, og dertil kommer, at en stor skare af lægfolk er tilknyttet et benediktinerkloster.

Det gælder nok stadig ikke ret mange læsere af Udfordringen.

I indledningen giver forfatterne imidlertid en grund til, at alle med fordel kan læse reglen - og nu også kommentaren: "I videre forstand kan reglen også anvendes på andre områder end de klosterlige, f.eks. i familier, i institutioner og i erhvervslivet" (s. 10). Efterhånden som man læser kommentaren, bliver man mere og mere overbevist om, at dette er tilfældet, og at rigtig mange familier og arbejdspladser virkelig kunne have stor gavn af at tilegne sig noget af reglens visdom.

Det kan den enkelte kristne også. Reglen – og dermed også kommentaren - er spækket med bibelhenvisninger, og er i virkeligheden en udlægning af Bibelens anvisninger på, hvordan man lever et kristent liv.

Ord som ydmyghed, årvågenhed og hengivenhed – blot for at nævne nogle få – er centrale i reglen og forklares i kommentaren ud fra Bibelen.

Ydmyghed forklares bl.a. på følgende måde: "Måske er et bedre ord "indre frihed". Frihed fra hvad? Frihed fra at være selvoptaget og selvhævdende. Der er ingen grænser for, hvad et ydmygt menneske kan gøre i tjeneste for Gud og andre mennesker. Omvendt findes der ikke nogen større hindring for denne tjeneste end det modsatte af ydmyghed: Stolthed" (s. 53f).

Både reglen og kommentaren indeholder en dyb livsvisdom, og selvom ikke alle dele af bogen har lige stor relevans for alle, og dele af reglen kun forstås i en historisk kontekst, er der stor rigdom at hente for alle.

Her er ingen letkøbte eller overfladiske råd, men en vejledning, der bunder både i stor menneskekundskab og dyb kristentro.

Hvis reglen og kommentaren blev en fast læsning i familier, menigheder, arbejdspladser og for den enkelte kristne – og man bestræbte sig på at efterleve de sunde og afbalancerede råd om et kristent liv - ville meget se anderledes ud.

Som det fremgår af det ovenstående, vil det være anbefalelsesværdigt at læse "Benedikts regel" og "Kommentar til Benedikts regel" sideløbende for det fulde udbytte.

Anmeldt af Kirsten Krog

Helge og Birgit Clausen og Kirsten Kjærulff: Kommentar til Benedikts Regel
270 sider. 150 kr.
Katolsk Forlag

Fortællinger som forkyndelse

"Fortællinger om Gud og hvermand" er en brugsbog skrevet af pastor emeritus Jakob Rönnow. Som tidligere aktiv i bl.a. FDF har han stor erfaring med, hvad der virker, når man skal tale med børn om troen, men fortællingerne er også meget brugbare, når man skal forkynde fx for ældre.

Bogen består i alt af 48 små fortællinger. Efter hver fortælling er der levnet plads til "Mine noter". Her kan man notere, hvor man har brugt fortællingen, så man ikke kommer til at bruge den samme fortælling på samme sted flere gange. Her kan man også, som Rönnow foreslår, notere salmer eller sange, som passer til fortællingen, eller man kan skrive, hvis man har erfaringer med, at en bestemt fortælling egner sig specielt godt, fx til små børn eller til ældre.

Udover fortællingen og "Mine noter" er hvert afsnit forsynet med det, forfatteren har kaldt "Til eftertanke" – man kunne også kalde det fortællingens morale. I disse "Til eftertanke" udspecificeres det, hvad det kristne budskab i fortællingen går ud på, og dermed, hvordan den skal bruges i forkyndelsen. Her er også henvisninger til de bibelske beretninger, som er relevante.

Et eksempel på bogens fortællinger er "Nye regler for adgang til himlen", hvor det fortælles, hvordan der er indført et pointsystem i himlen. Da en mand kommer op til Skt. Peter, skal han op på 100 point for at komme ind. Han begynder nu at remse sine gode gerninger op, men når kun op på 8 point. I sin desperation udbryder han: "Og jeg skal op på 100; det når jeg aldrig […]. Gud nåde og trøste mig arme synder!" – "og i det samme gik den store dør til Himmeriget op for manden" (s. 45).

Et andet eksempel er "Det brændende hus". En nat går der ild i en families hus. Alle bliver redet ud, men den yngste dreng – kaldet "lillebror" – løber ind i det brændende hus for at redde sin bamse. Men nu kan han ikke komme ud igen. Han står ved et vindue på 1. sal og råber efter hjælp, men ingen kan komme ind og redde ham. Hans far siger så "Spring, lillebror, spring!", men drengen svarer "Jamen far, jeg kan ikke se dig!" Røgen spærrer udsynet for lillebror, og han tør ikke kaste sig ud i røgtågen. Men så siger faren: "Spring alligevel, lillebror, *jeg* kan se *dig*, og jeg skal nok gribe dig" (s. 81). Rönnows "Til eftertanke" er: "Her lærte vi noget vigtigt om tro. At tro er at have det, ligesom lillebroren havde overfor sin far. At tro er, at vi må kaste al vores tillid på Gud og på, at han er der, selv om vi ikke kan se ham." (s. 82).

Bogen er et særdeles godt redskab i forkyndertjenesten ikke mindst blandt børn, og den har en klar evangelisk tone. Den bør findes hos enhver, der arbejder med børn.

Anmeldt af Kirsten Krog

Jakob Rönnow: Fortællinger om Gud og hver mand
189,95 kr. 144 sider.
Eksistensen

Møder & Arrangementer

Kom og hør

Max Büsman taler

- Søndag 17. September 2023 Kl. 10:30
- SOZO Gospel Kor synger

www.Nyt-Haab.dk
Tlf. 71 95 79 17
Damhus Boulevard 28
2610 Rødovre

PINSEKIRKEN
NYT HÅB

Lovsang og bedemøde hver onsdag kl.18.30
Alle er velkommen!

Full Gospel Business

Lørdag d. 23.09. 2023 kl. 14.00
"Brohuset", Vejlebrovej 45, Ishøj
Bus 127, 300 S, 400 S samt S-tog A

Gæstetaler: **David bo Højberg**
Hiphopper, der blev evangelist

Han er 53 år gift med Nina. Han har haft en fortid i hiphopmiljøet, hvor han lavede grafitti og senere stivede sin selvtillid af med at være dj i et mobildiskotek. I en alder af 26 år læste han Det Nye Testamente, hvilket ledte til hans omvendelse og kontakt til en Apostolsk kirke. Han er med i Kirken på Gaden - Fyn og står for hjemmesiden: www.kirkenpågaden.dk, men er nu flyttet til Hvidovre med sin hustru. Han brænder for evangelisation og for at mennesker bliver udrustet til at dele det fulde evangelium. Han evangeliser i hele Danmark især på gaden.

Personlige forbøn bagefter.

Han er vant til at bede for folk især på gaden

Kaffe og brød kr. 50,- - Fri entre
Tilmelding nødvendig af hensyn til indkøb til: Børge Laustsen på tlf. 30 32 12 01, gerne SMS eller på Email: president@fullgospel.dk

Hjemmesider:
www.fullgospel.dk
www.evangeliser.nu
www.gadekirker.dk

Møder med fhv. redaktør Henri Nissen

Aftal et møde med Henri Nissen, og vær med til at gøre Udfordringen kendt og læst. Kontakt henri@udfordringen.dk eller tlf. 51 31 65 99.

30.9.kl. 10+14 Tale ved Gideonit-dagen i **Brande**.
23.11. kl.14 Fristedet, Kirkecentret, **Vejle**: Hvad driver dig?
15.1.24 kl. 10 Kristelig Landmandforenings landsmøde, **Skjern** Missionshus: Jes i Krig - kristen i krig.
14.3.24 kl. 14 LM i **Haderslev**: Hvad siger Guds ord - til os?
23.11.24 kl. 10 Aglow Sønderborg: Israels-dag.

BØN FOR BALLERUP

'Bøn for Ballerup' inviterer til fællesbøn

MANDAG d. 18. september kl. 16-18
Metalbuen 42, 2740 Skovlunde
Velkommen!
Ved spørgsmål, kontakt tlf. 2833 7267.

Stillinger

Ølgod Kristne Friskole

Skolesekretær søges

Da vores skolesekretær gennem 11 år, har besluttet at skulle noget andet er jobbet som skolesekretær på Ølgod Kristne Friskole ledigt pr. 1/10 23, jobbet vil vi gerne have besat så hurtigt som muligt, men vi venter gerne på den rette.

Vi søger en sekretær der kan være:

- Vores bogfører
- Lønadministrator
- Den der står for vores elevadministration

Derudover har vi en del ad hoc opgaver!

For os er det vigtigt, at du er imødekommende, anerkendende og ressourceorienteret i din tilgang til andre, og desuden kan identificere dig med skolens værdigrundlag.

Jobbet er på 15 – 20 timer om ugen afhængig af hvad du kan byde ind med.

Ansøgningsfrist: 25/9

For mere info: Skoleleder Ejnar Landkildehus, tlf. 2639 4861

Ansøgningen sendes til: el@okrif.dk

Løn efter overenskomst mellem FKF og Krifa

Annoncer: tlf. 2681 7718

Stillinger

VI HJÆLPER
UDSATTE BØRN
UNGE OG VOKSNE

CHEFSEKRETÆR TIL BLÅ KORS DANMARKS ADMINISTRATIONSKONTOR
(BARSELSVIKARIAT)

Vi søger en kontoruddannet sekretær, der er klar til at hjælpe - både kollegaer og de mange, der henvender sig til Blå Kors.

Da en af vores to chefsekretærer er så heldig at skulle på barsel, søger vi en chefsekretær, som brænder for at levere administration af høj kvalitet.

Du skal kunne lide en alsidig hverdag med bl.a. kontakt til mange mennesker, telefonpasning, ledelse af større projekter og småopgaver.

Der er ansøgningsfrist den **21. september 2023**

Læs mere om stillingen og ansøg på **blaakors.dk/job**

BLÅ KORS DANMARK

MIRAKELMØDE I "PERLEPORTEN"

Giv Gud en chance hver søndag kl. 19.00!
Vi forventer Herrens arm udrakt til tegn og undere til ånd, sjæl og legeme.

Gud er god, og Jesus lever og hører bøn.
Kom forventende og gå glad hjem!

MØDET FINDER STED I PINSEKIRKEN NYT HÅB
Damhus Boulevard 28, 2610 Rødovre
BUS 21 HOLDER UDENFOR – GRATIS KAFFEBORD KL. 18.30

FØLG OS PÅ FACEBOOK
facebook.com/Udfordringen.dk

Løs ugens kryds og tværs - og vind et gavekort!

Træn hjernecellerne – og vind måske et gavekort!

Vinder i kryds & tværs uge 35:

Jonna Søndergaard
7200 Grindsted

Kodeord: Institution

Du kan også vinde et gavekort på 150 kr. til Hosianna.dk, hvis du finder kodeordet i denne uge ved at sammensætte de bogstaver, der står i felterne med tal.

Skriv kodeordet og send det sammen med dit navn og din adresse til mail@udfordringen.dk eller til Udfordringen, Jernbanegade 1, 6070 Christiansfeld.

Kodeordet skal være Udfordringen i hænde senest **tirsdag den 21.09.2023.** Vinderen offentliggøres i avisen søndag 24. september.

Obs! Du kan IKKE benytte den portofri kupon på bagsiden til at indsende koden.

Blandt de indsendte løsninger trækkes hver uge lod om et gavekort på 150 kr. til Hosianna.dk, vælg mellem bøger, cd'er og film.

Kryds og tværsen leveres af bureauet Kehlet Aps, Varde.

God fornøjelse og god sommer!

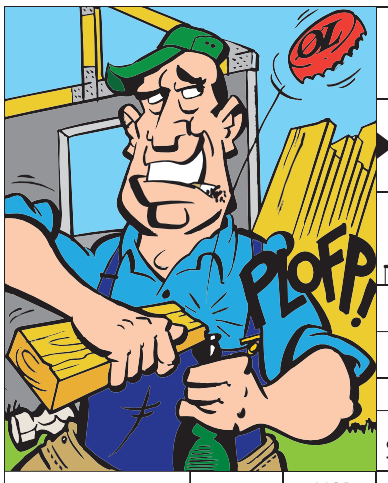

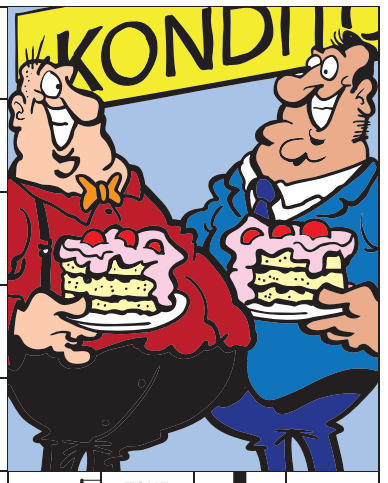

UDRÅB / EVNERIG / FRYGTEN / KÆFERT / VÆSKE / DENGANG / BIL-MÆRKE / RENSE-MIDDEL / FORÅRS-PLANTE / ATOM-FARTØJ

PRIS / GÆTTE — PIGE / VÆKSTDEL — MORE SIG

FØR EU / FILM-SELSKAB — ANKER-PLADS / 999 — HOLLAND / SKÆRE — 2

SÆTTES UD AF SPILLET — KNOGLE — IMOD / AMOR — SØMÆND / MINUS — TONE / STEMME — BRUG-BARE

FLY-DENDE — TALORD / PIGE — LAV-VANDE / KORT

ENGEL — AKROBAT / TO ENS — 4 — OND / GLOSER

FINGER-LED — ØDE / HOLMEN — BLOM-STEN / FRA PRAG

KAMMER-TONEN — RINGE / PRÆSTE-RES — 5 — AFKOM — 6 — HINE / DISCIPEL

NÆRE — DRENG / SMÅ SLAG — 7

HAVE — FØRST I KØEN / DYR — BESAD / UDGØR — GENERAL / LUFTIG

GODS — I ORDEN / OVER-TALTE — FUREN — INDISK OMRÅDE

KOLDT — INDRE BY I KBH. — BLIVENDE / POESI

VÆGT-ENHED — FARVET / SAR-KASME — LUFTART — 8 — BRÆT-SPIL

HEJSTE OP — BLÆSE-INSTRU-MENT — RI / KIGGE — FERIE-STED — UDRÅB / KEJSER

TUMME-LUMSK — BAGAGE / TJÆRE-STOF — SILDE / FJER-NEDE — SØ — AND / JO — STADIG

KJOLE — LØB / PRES-SEDE — SUSEDE / SNU — 9

SOLO — FARVE-PATRONER / ARTIKEL — HÆNDER / RYGE — RETNING / STJAL

UDTALER — 10 — OPFINDER / DESPOT — MULD / STEDORD

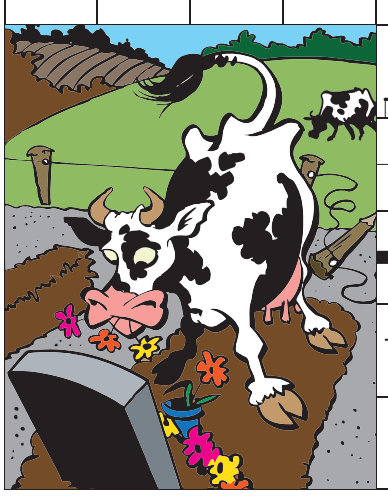

Ø / TRUFFET — SUCCES / TONEART — DEBET / VOKSER

NÆR / ORGAN — FISKE / BRÆND-SEL — DYR / BÅD — 11

UDLÆN-DINGE / PATINA — EKSI-STERER

TANDLØS — ANDER-LEDES / ØSTRIG — FORDEL / NODE

SINGU-LARIS — STYRER — 12

Find flere end 1.000 varer på Hosianna.dk

Bøger, film, musik, m.m.

Abonnenter får 5 pct. rabat.

Giv et abonnement i gave!

Et abonnement på Udfordringen er en gave som varer længe!
- Med den trykte avis har man også adgang til alle artikler på nettet.

Bestil pr. mail på abonnement@udfordringen.dk eller ring på tlf. 7456 2202.

Stillinger

ER DU LivogJobs NYE LEDER?

LivogJob Fonden S/I

Brænder du for unge med psykisk og fysisk udviklingshæmning?
Kan du skabe gode og trygge rammer for medarbejdere og de unge?

LivogJob er både STU (ungdomsuddannelse for unge med særlige behov), beskyttet beskæftigelse og botilbud for unge med lettere psykisk og fysisk udviklingshæmning og for unge med medfødt og erhvervet hjerneskade. Fondens grundlag er det kristne livs- og menneskesyn. Vi arbejder målrettet mod udvikling af den unges ressourcer ud fra den enkeltes potentiale.

Dine opgaver og ansvarsområder
- Du leder i dagligdagen og ud fra vores faglige strategi
- Du leder medarbejderne
- Du har kontakt til vores samarbejdspartnere i kommuner

Vores ønsker til dig
- Du vil være med til at skabe en god uddannelse og hverdag for unge med særlige behov
- Du er funderet på et evangelisk-luthersk grundlag
- Du har erfaring med ledelse og økonomistyring eller har et tydeligt ledelsespotentiale
- Du kan omsætte lovgivning og se muligheder

Vi tilbyder
- Et spændende job, hvor de kristne værdier leves ud i praksis
- En engageret og dedikeret medarbejderstab
- En givende og meningsfuld hverdag

Tiltrædelse
1/12 eller efter aftale.

Se fuldt stillingsopslag på **www.livogjob.dk**

Ansøgning
Ansøgningsfrist: 25/9

MentalTouch hjælper LivogJob med at rekruttere til denne stilling.

Yderligere oplysninger kan fås hos Kresten Reuss Kragh-Schmidt på 2968 9668 eller kresten@mentaltouch.dk. Du er også velkommen til at kontakte LivogJobs formand Maria Landkildehus på 2877 8633 eller landkilde@gmail.com.

MentalTouch Rekruttering

Jakobskolen

Er du Jakobskolens nye skoleleder?

Drømmer du om at lede en veldrevet kristen friskole?
Er du en tydelig og tillidsskabende leder?

Dine opgaver og ansvarsområder
- Pædagogisk og strategisk ledelse
- Fortsat udvikling af skolens tilbud og rammer

Vores ønsker til dig
- Du går forrest i at udleve skolens værdigrundlag
- Du kan sætte retning og sætte rammer

Vi tilbyder
- Et spændende lederjob på en fuldt udbygget skole
- Dygtige og engagerede medarbejdere

Tiltrædelse: 1/12 2023 eller efter aftale.
Se fuldt stillingsopslag på **jakobskolen-aarhus.dk**
Ansøgningsfrist: 11/10-2023.

MentalTouch Rekruttering

MentalTouch hjælper Jakobskolen med at rekruttere til denne stilling. Kontaktoplysninger og link til uploading af ansøgning: Se stillingsopslaget.

MISSION AFRIKA SØGER MØDEHOLDER

Mission AFRIKA

Brænder du for formidling og forkyndelse?
Trives du med at møde mennesker?

Som mødeholder i Mission Afrika bliver du en del af kommunikationsteamet, hvor vi målrettet arbejder for at gøre vores internationale arbejde kendt i forskellige kirkelige sammenhænge i Danmark.

Dine opgaver og ansvarsområder
- Afholde møder i kirkelige sammenhænge i Danmark
- Deltage i relevante stævner og arrangementer

Vores ønsker til dig
- Du er en dygtig kommunikator foran en forsamling
- Du har lyst til at rejse, opleve og møde nye mennesker

I Mission Afrika får du
- Et spændende job i en moderne missionsorganisation
- Samarbejde i et team i en spændende udvikling

Tiltrædelse 1/1 2024 eller efter aftale.
Se fuldt stillingsopslag på missionafrika.dk/jobopslag
Ansøgningsfrist: Hurtigst muligt. Vi holder løbende samtaler.

MentalTouch Rekruttering

MentalTouch hjælper Mission Afrika med at rekruttere til denne stilling.

MISSION AFRIKA SØGER UNGDOMSSEKRETÆR

Mission AFRIKA

Er du en ung kulturskaber?
Vil du arbejde med formidling og forkyndelse?

Som ungdomssekretær i Mission Afrika bliver du en del af kommunikationsteamet. Her koordinerer du vores ungdomsarbejde, Mission Afrika Youth (MAY).

Dine opgaver og ansvarsområder
- Holde ungdomsmøder
- Deltage i relevante stævner og arrangementer
- Arrangere rejser for unge til Afrika/Cypern

Vores ønsker til dig
- Du er storforbruger af – og forstår dynamikkerne i – SoMe
- Du har lyst til at rejse, opleve og møde nye mennesker

I Mission Afrika får du
- Et spændende job i en moderne missionsorganisation
- Samarbejde i et team i en spændende udvikling

Tiltrædelse 1/1 2024 eller efter aftale.
Se fuldt stillingsopslag på missionafrika.dk/jobopslag
Ansøgningsfrist: 1/11 2023.

MentalTouch Virksomhedskonsulenter

MentalTouch hjælper Mission Afrika med at rekruttere til denne stilling.

50% kombi-rabat
på et web-banner på udfordringen.dk
med ca. 1000 unikke besøg om dagen.
- når du samtidigt har en annonce i avisen
Kontakt 2681 7718 / annoncer@udfordringen.dk

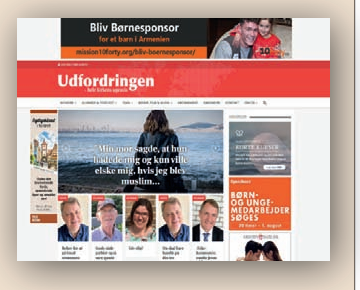

Annoncer:
- tlf. 2681 7718
Mail: annoncer@udfordringen.dk
redaktion@udfordringen.dk

Besøg vores web-shop på Hosianna.dk
(...også til mobil og iPad)
Udfordringens webshop
Hosianna.dk / Bøger / Film / Musik

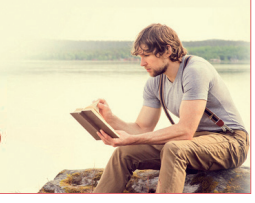

Erhverv

nærhed & sparring
Revisionsfirmaet
Allan Bernhard

Allan Bernhard
Registreret revisor

Vi tilbyder bl.a.
REVISIONSPAKKEN
FULD-SERVICE-PAKKEN
Se mere på
www.allanbernhard.dk
Ring til mig på 9340 4845 og få en snak om, hvordan vi kan hjælpe dig!

AXELTEK
Industri Elektronik
Reperation af frekvensomformere og Cnc-drev
Nørresundby 25 21 31 67

CONFIDENTIA
Verden Hungrer Efter Inspirerende & Kompetent Ledelse for at Navigere i Komplekse, Omskiftelige Omgivelser
Henrik Engelbrekt Refshauge
+45 2721 3334
tillid@confidentia.dk
www.confidentia.dk
Personlig udvikling og løft
Øget bundlinje og motivation
Øget gennemslagskraft & selvledelse
Stærke teams globalt og lokalt
Sundt og tillidsbaseret arbejdsmiljø
Nå dine mål og forfølg dine drømme
Lad os lette sammen

Genbrugsbyg.dk
Salg af brugte byggematerialer 20 62 81 58

KØB - GIV - ANBEFAL
TAK FOR
DIN STØTTE
Find din nærmeste
Mission Afrika Genbrug på
missionafrika.dk/genbrug
MISSION AFRIKA Genbrug

Mediernes og kirkens politiske korrekthed:
Opgør med hykleriet
Den venstreorienterede og kulturradikale journalist Göran Skytte opdagede hykleriet i medierne – og i den politiserede Svenska Kyrkan. – Han mødte troende kristne, som blev forfulgt på grund af deres bibeltroskab, og han blev fascineret af deres integritet.
Indbundet, 218 sider.

199,-
HOSIANNA.DK - TLF.: 7456 2202

Radio - tro på P1

Søndag 10/9
08.05 Pilgrim - Kvindestemmer fra fortiden
I middelalderen var der en række kvindelige mystikere, som i dag forekommer forunderligt nutidige. Forfatter Louise Øhrstrøm fortæller om sit møde med Julian af Norwich og forfatter Lene Højholt beretter om den hellige Clara fra Assisi.
Vært: Anders Laugesen.

09.05: Bibelen Leth fortalt
Kristian Leth genfortolker bibelfortællinger ind i vores samtid. Produceret for DR af Munck Studios København. (Genduds. fra torsdag)

10:03 Gudstjeneste
Digtergudstjeneste 3:3 med digter Mirian Due. Lundehus Kirke, Københavns stift. 14. søndag efter trinitatis.
Prædikant: Julie Damlund.
Salmer:
Kirkesangbogen nr. 792: "Lys og lindring"
Kirkesangbogen nr. 826: "Når dagen synker ned i knæ"
DDS 508: "Bryd frem mit hjertes trang at lindre"
DDS 313: "Kom regn af det høje"

11.03 Hvad ville Jesus have sagt?
Hvad ville Jesus have sagt til dig i den situation, du står i? Et panel forsøger at besvare dette spørgsmål udfra de henvendelser lytterne har indsendt. Du kan altid skrive dine spørgsmål til Jesus@dr.dk.
Vært: Iben Maria Zeuthen.
(Sendes også torsdag 20.03).

Torsdag 14/9
10.03 Bibelen Leth fortalt
Forfatter Kristian Leth og journalist Lauge Hendriksen forsøger sammen at besvare spørgsmålet: Kan vi overhovedet forstå os selv og det samfund, vi lever i, hvis ikke vi forstår Bibelen? (Sendes også lørdag 19.03 og søndag 9.05).

Søndag 17/9
08.05 Pilgrim - på rejse i troens univers

10:03 Gudstjeneste
Gentofte Kirke, Helsingør stift. 15. søndag efter trinitatis
Prædikant: Adam Garff
Salmer:
DDS 752: Morgenstund har guld i mund
DDS 392: Himlene, Herre, fortælle din ære
DDS 41: Lille Guds barn, hvad skader dig
DDS 730: Vi pløjed og vi så'de
Vært: Katarina Lewkovitch

Morgenandagten på DR2 og P2

Morgenandagten fra Domkirken i København sendes på P2 og DR 2 alle dage fra mandag til lørdag kl. 8.05.
Den 20 minutters udsendelse varetages på skift af kirkens præster.

Udvalgte programmer på DR / Kristne TV-kanaler

DR 1

Søndag 10/9
10.00: Til gudstjeneste i Svendborg: Alle har en plads at udfylde - William Korte
Hvem er det, der har magten til at definere vores liv? Det handler gudstjenesten om, når præst Thomas Neergaard tager livtag med teksten om de ti spedalske. Med til gudstjenesten har Sofie Østergaard inviteret William Korte. Han kender nemlig alt til ikke selv at have magten til at definere sit eget liv. Som formand for "Sammenslutningen af Unge Med Handicap" er William talerør for 5000 unge, unge med et handicap, der oplever, at omverdenen definerer dem som deres handicap. Sendes også på DR 2 kl. 15.00.

DR 2

Søndag 10/9
12.25 Til gudstjeneste i Svendborg Kirke: Alle har en plads at udfylde - William Korte
Genudsendelse fra DR 1 kl. 10.00.

Lørdag 16/9
12.30 Prins Joachim fortæller om vores tro
Forestil dig en tid, hvor kongen brænder hekse levende på bålet. Sådan var det engang. Men hvordan er vi nået så langt, at vi i Danmark kan tro på det, vi vil? Eller vi kan helt lade være med at tro på noget som helst. På sin rejse rundt i Danmark, møder Prins Joachim danskere, der selv er en del af Danmarkshistorien. Han graver efter guld på Bornholm, og han taler om cølibat med en nonne i Holte.

18.55 Før Søndagen
Kendte danskere og DR's ensembler fortolker den danske salmeskat i ord og musik. I aften tager musikeren Jonas H. Pedersen fat på salmen "Vær velkommen, Herrens år".

KKR/TV i DK

Se kristent tv døgnet rundt her:
1. I hele landet på dit tv med en KKR tv-boks. Bestilles på www.kkr.dk / seerklubben@kkr-tv.dk eller tlf/sms: 35 31 00 57.
2. I hovedstadsområdet med stue-, tag- eller fællesantenne (DVB-T2) hele døgnet.
3. På computer, tablet eller mobil: www.kkr.dk.
Programoversigt på: kkr.dk

GOD TV

Tlf. 98 90 91 50
Email: info.scandinavia@god.tv
GOD TV kan ses overalt. Download en app til iPhone, iPad eller Android eller se www.god.tv, hvor der findes 20 web kanaler 24/7.
GOD Channel kan også ses 24/7 via parabol: ASTRA 4A 5º Ø Frekvens: 11.996 GHz, Polarisation: H, Symbol Rate: 27,500 Symbol/s: FEC: ¾. Kan også modtages fra Hotbird 13° øst og Eurobird 28,5° øst. Indgår i TV-pakken hos MoreTv. Findes i mange bredbånds- og kabelnet.

FGP-TV

FGP-Huset, Nygade 17,
3782 Klemensker, Tlf. 40870533
E-mail: post@FGP.dk
Udsendelserne kan ses på FGP-TVs hjemmeside:
www.FGP.dk (Menupunkt: FGP-TVs IT-kanal) – døgnet rundt.
Derudover minimum fire gange ugentlig på GospelChannel.
Blandt andet onsdage kl. 19.00 og lørdage kl. 11.30.
GospelChannel er en gratis kanal på bl.a. CanalDigital

Loveworld TV

Kanal ASTRA 2a, 2b, 2d
28,2 grader E= øst. Engelsk kanal.
Undervisning og helbredelsesudsendelser. Ekstra parabol muligvis nødvendig. Program og yderligere info.: www.loveworldtv.co.uk/

More 2 life TV

Regionalt TV i MUX 1. Kanal Nord: Mandag - tirsdag 8:30, onsdag 23:00, torsdag 21:00, lørdag 10:00, søndag 11:00.
Kanal Øst: Mandag - torsdag 8:30, lørdag 11:30, søndag 15:00.
Kanal Hovedstaden: Tirsdag 11:00, onsdag 15:30, torsdag 11:00, fredag 05:00.

SAT-7

Fire tv-kanaler som kan ses på Appen SAT-7 Plus:
• SAT-7 ARABIC (for familier på arabisk)
• SAT-7 KIDS (for børn på arabisk)
• SAT-7 PARS (for persisktalende seere i primært Iran, Afghanistan og Tadsjikistan)
• SAT-7 TÜRK (for tyrkisktalende seere i primært Tyrkiet og Aserbajdsjan)
Se mere på www.sat7.org og facebook.com/SAT7Network

Airport UCB TV

Sender på regionale digitale net
www.ucb.dk/ucbtv.htm
Hovedstaden (Airport TV)
Mandag 07.30-08.00, torsdag 05.30-06.00, søndag 08.30-09.00, søndag 15.30-16.00.

Revelation

Kanal ASTRA 2a, 2b, 2d - 28,2 grader E= øst. Engelsk kanal.
Undervisning / forbøn for syge.
Ekstra parabol muligvis nødvendig.
Program og teknisk support: www.revelationtv.com

SAT-7

Fire tv-kanaler som kan ses på Appen SAT-7 Plus:
• SAT-7 ARABIC (for familier på arabisk)
• SAT-7 KIDS (for børn på arabisk)
• SAT-7 PARS (for persisktalende seere i primært Iran, Afghanistan og Tadsjikistan)
• SAT-7 TÜRK (for tyrkisktalende seere i primært Tyrkiet og Aserbajdsjan)
Se mere på www.sat7.org og facebook.com/SAT7Network

Andre kanaler

<u>På Thor 1º vest:</u>
Vision Norge, Gospel Channel
Fr. 11247 Pol V Sr 24500 Fec 7/8.
På Astra 1 19,2o øst: Bibel TV Fr. 10832 Pol H SR 22000 Fec 5/6.
Astra 2 28,5o øst:
TBN Europe Revelation

MORE TV

Danmarks billigste TV-udbyder MoreTV tilbyder i deres grundpakke også 6 kristne tv-kanaler:
* **KKR-TV** - Københavns Kristne TV har siden 1984 produceret og sendt tv ud fra et kristent livssyn.
* **GOD TV** - international kristen TV kanal.
* **NRB-TV** - en kanal som også har nyhedsstof, set fra en kristen vinkel.
* **Visjon Norge** - en norsk kristen tv-station, der blev lanceret i 2003 som den første skandinaviske kristne tv-kanal 24 timer i døgnet.
* **Vision Sverige** - en søsterkanal til den norske Visjon Norge. Begyndte at sende 2015.
* **Kanal 10 Norge** - klassisk kristen undervisning
Se mere på: www.moretv.dk

Tysksproget TV

Tysksprogede TV-Kanaler med satellitmodtagelse: Canal Digital: Via Astra modtages bibeltv.de og hopechannel.de.
Hopechannel.de:
Onsdag kl. 13.00 og kl. 19.30
Torsdag kl. 16.00
Fredag kl. 10.00 og kl. 20.15
Lørdag kl. 9.15
Die Bibel-Das Leben - en kristen gæst fortæller i interview om sin 'vandring', produceret af den tyske Adventistkirke.
Bibeltv.de: Tirsdage kl. 22.00 - 22.30: ICEJ - Faszination Israel med Gottfried Buhler.
BibelTv er en afdeling af Evangeliums Rundfunk, som udsendes fra Wetzlar
Hope Media (Stimme der Hoffnung) = Hope Channel udsendes fra Alsbach-H"ahnlein i Sydtyskland

Kristen lokalradio

Norea Radio Danmark
Webradio - http://norea.dk

København

Rhema Radio
Morgen FM 106,3 sendetid 6-10
Aften FM103,4 flere sendetider fra 20-24. Internetradio 24 timer i døgnet: Søg på UCBMEDIA.dk
WEB-RADIO www.ucbmedia.dk

Nordsjællands Kristne Radio & Radio KUR
Egen antenne: FM 92,8 MHz
Stofa net: 96,8 MHz
Netradio og podcast
Radop KUR (Kristen Ungdomsradio): Sender via egen YouTube kanal og via Facebook
www.nkradio.dk

Radio Ådalen
Egen antenne: 96,4-107,1 MHz
Fællesantenne: Skjern 92,7 MHz, Videbæk 103 MHz samt netradio: www.radio-aadalen.dk

Radio fri-born.dk
Pinsekirken Bornholm, Sagavej 5, Rønne sender internetradio 24 timer i døgnet. Radio fri-born.dk kan findes på computeren, mobil, DAB-Radio, onlineradiobox.com.

MUSIK TJEK

Nyt Daigle-album minder om Adele

Lauren Daigle er efterhånden blevet en stor stjerne på den kristne musikscene. På denne udgivelse med sit eget navn som titel, lyder hun indimellem rigtigt meget som Adele (men hun er jo også god).

Der er ingen tvivl om, at Lauren Daigle har en stor stemme. Da hun først kom frem, var mange imponerede over et par YouTube-videoer, hvor hun brillerede, men for at slå igennem, kræver det også, at man har nogle gode sange at synge. Til sammenligning har Bob Dylan en dårlig stemme (nu er der nok nogen, der bliver sure på mig), men han skriver nogle fantastiske sange.

Lauren Daigle er medforfatter på alle sangene, så på det punkt har hun vundet min respekt nu.

Hun har formået, hvilket kun nogle få andre kristne kunstnere har, at så småt bryde igennem på den almindelige (verdslige) musikscene.

På denne indspilning er der mange glimrende sange. På åbningssangen Thank God I Do (som er en af dem, hvor hun lyder lidt som en Adele-kopi), brager hendes stemme godt igennem. (Men det er vel ok, at hente inspiration et sted fra)

Hun har spændende musikalske besøg på den anden sang Saint Ferdinand. Dels spiller Jon Batiste med på mellotron (Jon er leder af det musikalske band på The Late Show med Stephen Colbert) og Natalie Hemby leverer gode backing vokaler (Natalie er datter af studiemusikeren Tom Hemby fra Nashville, som har medvirket på et utal af gode, kristne indspilninger).

Teksten i sang nr. otte er en, der slår benene under enhver, der er i tjeneste for Gud. I omkvædet synges der: Hvordan kan du elske nogen, hvis du ikke tilgiver dem? Hvordan kan du høre, hvad de siger, hvis du ikke lytter? ...Hvordan udlever du, hvad du prædiker, hvis du ikke selv tror på det?

Musikken på det sidste nummer, These Are The Days, har en storladen big band lyd i stil med Wilder Woods (anmeldt for nyligt), og den runder pladen af på flot vis.

Mark Bracher

Kunstner: Lauren Daigle - **Titel:** Lauren Daigle (volume 1) - **Genre:** Pop - **Download:** itunes.dk - **Pris:** 89 kr.

REVERENDFUN.COM COPYRIGHT BIBLE GATEWAY

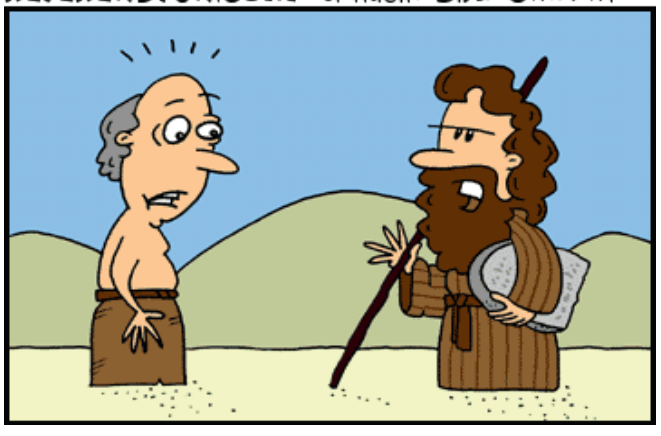

-- Nej, bare rolig! Det er altså ikke flere bud, det er bare min indkøbsliste!

(Se 2 Mos 20,1-21

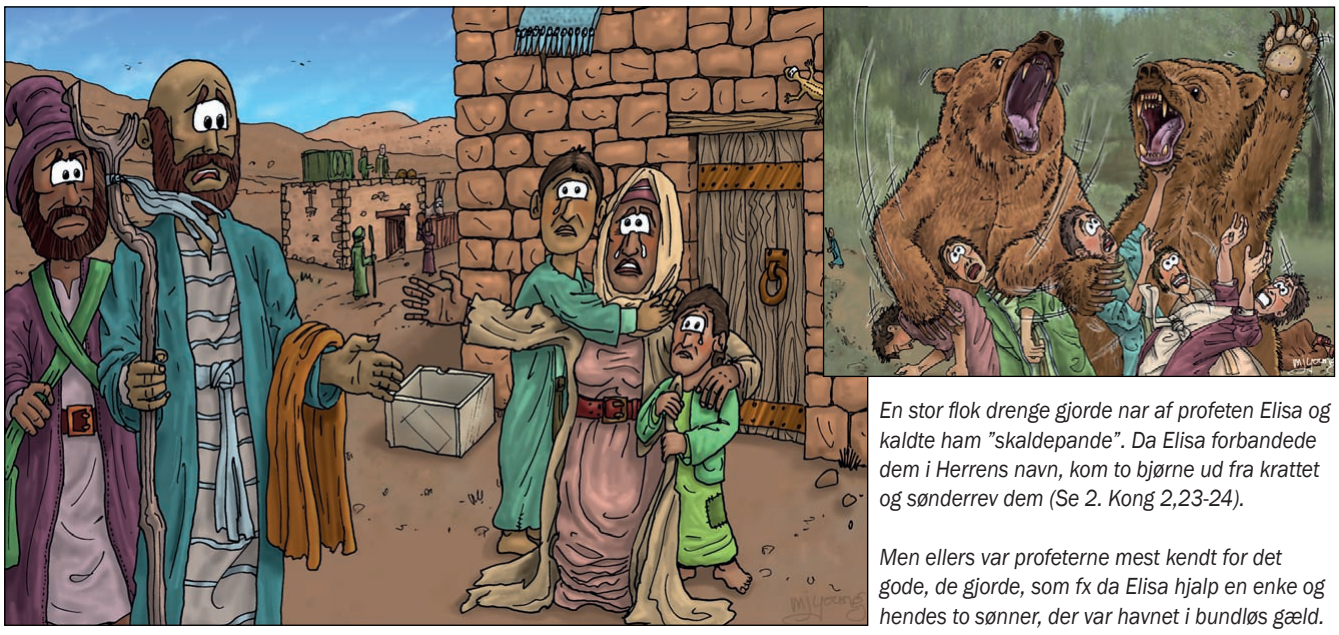

En stor flok drenge gjorde nar af profeten Elisa og kaldte ham "skaldepande". Da Elisa forbandede dem i Herrens navn, kom to bjørne ud fra krattet og sønderrev dem (Se 2. Kong 2,23-24).

Men ellers var profeterne mest kendt for det gode, de gjorde, som fx da Elisa hjalp en enke og hendes to sønner, der var havnet i bundløs gæld.

Elisa hjælper en enke

Enken gjorde, som Elisa havde sagt, og hun fik lov til at opleve et stort under: Hun lånte en masse tomme beholdere. Så lukkede hun sin dør og hældte olivenolien fra sin lille krukke over i alle de tomme beholdere. Til sidst varder ikke flere tomme beholdere - og så holdt olien op med at flyde.

Enken fortalte Elisa om det, der var sket, og han sagde til hende, at hun skulle sælge olien og bruge pengene til at betale sin gæld med - og der ville også være penge tilovers, som hun og sønnerne kunne leve af.

"En kvinde, som var enke efter en af profeterne, kom en dag hen til Elisa og sagde: „Herre, du ved selv, at min mand tjente Gud af hele sit hjerte, men han havde sat sig i gæld, og nu forlanger kreditoren, at begge mine sønner skal sælges som slaver, fordi vi ikke kan betale, hvad vi skylder ham."

„Hvad kan jeg gøre for dig?" spurgte Elisa. „Sig mig, hvor meget har du derhjemme?"

„Jeg har ingenting," svarede hun, „bortset fra en lille krukke med olivenolie."

Så sagde Elisa: „Gå ud og lån alle de tomme beholdere, du kan, af dine naboer. Gå derefter hjem og luk dig inde i dit hus sammen med dine sønner. Hæld så olivenolien fra din lille krukke over i de tomme beholdere og sæt dem til side, efterhånden som de bliver fulde."

Det gjorde enken så. Sønnerne rakte hende beholderne, og hun fyldte dem en efter en. Snart var de alle fyldt til randen.

„Er der ikke flere beholdere?" spurgte hun.

„Nej, det var den sidste," svarede de. Så kom der ikke mere olivenolie ud af hendes krukke.

Enken gik derefter hen og fortalte det til profeten. „Gå hen og sælg olivenolien og betal din gæld," sagde han. „De penge, der bliver tilovers, kan du og dine sønner leve af."

(2 Kong 4,1-7)

Tegningerne er Martin Youngs Bible Cartoons. Teksten er fra Bibelen på hverdagsdansk.

Svar på kommentar til kronikken om alkohol

I Udfordringens leder skrev Simon Thidemann i sidste uge, at det er vigtigt at tale sammen, især når vi er uenige. For samtalen bygger bro og bevarer de gode, stærke relationer. Jeg er helt enig. Det gælder ikke mindst de emner, der har med troen og Bibelen at gøre.

Derfor: Tak til dig, Ole Frederiksen Beinthin, fordi du skrev og imødegik min opfattelse.

Jeg værdsætter uenighed, fordi det motiverer mig til at arbejde grundigere med et emne - ikke for min egen skyld, men til gavn for dem, jeg ønsker at præge med det, jeg skriver. Fordi Bibelen blev skrevet af jøder og fortolket troværdigt af jødiske rabbinere, er det interessant at se på, hvordan vin blev lavet, og hvad rabbinerne anbefalede med hensyn til brugen af denne drik.

Udfordringen søndag den 27. august 2023 KRONIK · 7

Af Anne Manning-Pedersen

Kandidat i teologi, bibellærer og -rådgiver

Alkohol eller ej - hvad siger Bibelen egentlig?

Alkohol har altid været en varm kartoffel i kristne kredse, og mange siger rigtig meget både for og imod. I denne sammenhæng ser jeg på, hvad Bibelen siger om dette vigtige emne. Det gælder om, at den enkelte træffer de bedste valg - ikke nødvendigvis de kloge eller de kulturelle - men de bibelske valg.

De to bibeltekster, som flest kristne nævner, når talen falder på alkohol, er den om Jesus, der skaber vand om til vin - og så den om Paulus, som anbefaler Timoteus at drikke lidt vin af hensyn til sin mave. Men var det nu også en fermenteret drik, der var tale om?

Vin eller ugæret saft?

Hverken Gamle eller Ny Testamente skelner mellem (gæret) vin og druesaft, så det må vi udlede fra konteksten. Bibelen har mange advarsler mod alkohol, men i fx Kladesandene 2,11-12 er det klart, at der var tale om alkohol, når Ordsp 23,31 siger: "Lad dig ikke lokke af den perlende vin, uanset hvor godt den smager". I Ordsp 23,29f beskrives vin som en drik, der forårsager sorg, smerte, skældud, masser af ballade, blå mærker og blodskudte øjne.

Denne drik siges i Ordsp 20,1 at føre til overmod og slagsmål og mangel på visdom. Og i Ordsp 23,32-33 advares vi om, at vinen bider som en slange, får øjnene til at se underlige ting, tungen til at tale mærkelige ord. Nej, det tror jeg bestemt ikke, Paulus ville have anbefalet!

1. Peter 5,8 siger det tydeligt: "Vær ædru og vågn; jeres modstander, Djævelen, går omkring som en brølende løve og søger, hvem han kan opslukne."

Ole har ret i, at vin blev brugt til at "rense" drikkevand med, og at både børn og voksne drak "lidt vin" af hensyn til deres maver, som Paulus skrev til Timoteus.

Jødiske bibelforskere bruger betegnelsen "sød" eller "ny" om en vin, som ikke måtte være over 40 dage gammel fra den dag, hvor saften blev presset af druerne. Efter 40 dages forløb var der ikke længere tale om "ny vin", fordi den efterhånden blev mere og mere fermenteret, så den ikke kunne drikkes af alle og enhver. Derfor blev den vin, Jesus skabte under brylluppet i Kana, rost så højlydt, fordi man kunne drikke meget af den i ufortyndet form - og alligevel ikke blive fuld af det. Derfor blev denne vin med rette kaldt "god".

Den første synd efter skabelsen var ulydighed, og vi lever alle med følgevirkningerne af denne synd. Den første synd efter syndfloden var drukkenskab, og en hel familielinje måtte efterfølgende leve med følgevirkningerne. For her lå Noa, som var sin samtids mest retfærdige mand, både fuld og skamløst nøgen - og han forbandede sin egen søn for at have talt om sin fars fuldskab.

For mig at se taler Bibelens første omtale af vin og dennes konsekvenser klart og tydeligt om, at vin kan føre til synd - og derfor bør undgås.

Jeg er enig i, at evnen til at tåle alkohol er afgørende for, om nogen skal drikke, og i så fald hvor meget. Men Gud sagde til Aron i 3. Mosebog 10, 9-11:

"Vin og stærk Drik må hverken du eller dine Sønner drikke, når I går ind i Åbenbaringsteltet, for at I ikke skal dø. Det skal være eder en evig gyldig Anordning fra Slægt til Slægt, for at I kan gøre Skel mellem det hellige og det, der ikke er helligt, og mellem det urene og det rene, og for at I kan vejlede Israelitterne i alle de Love, Herren har kundgjort dem ved Moses." (Fra bibeloversættelsen Dette er Bibelen på dansk fra 1933)

Jeg foretrækker at vælge det, som Gud siger og ønsker, at jeg gør, frem for at følge andre menneskers tolkning, når det gælder disse enkle ord.

Verden over er alt for mange liv og familier blevet ødelagt på grund af alkohol. Det har ført til oprettelsen af mange organisationer, som prøver at forebygge og helbrede alkoholisme. For hvem ved, om de vil blive afhængige eller ej? Spørg en hvilken som helst "tørlagt" alkoholiker, som kommer til AA-møder, og han vil fortælle dig, at bare en enkelt genstand kan være én for mange.

Når det gælder brug af alkohol, tænker jeg på Jesus' svar, da han blev spurgt om skilsmisse i Matt. 19,8-9. Han sagde, at Moses havde tilladt skilsmisse på grund af deres hårde hjerter, men sådan havde det ikke været fra begyndelsen.

Hvorfor vil nogen finde på at udsætte sig selv for fristelse, når Bibelen siger, at vi skal flygte fra fristelsen, så den ikke leder os til synd?

Jeg mener stadig, at Bibelen råder os til at holde os fra alkohol for at beskytte os mod dens farer og følgevirkninger. Det er helt op til den enkelte, om man vil drikke eller ej, men desværre kan de negative konsekvenser ved alkohol ramme en større kreds af mennesker omkring den, der drikker. Det er en alvorlig sag, som vi bør have med i overvejelserne.

Anne Manning-Pedersen

Kronikken "Alkohol eller ej - hvad siger Bibelen egentlig?" fra uge 35 har fået flere kommentarer fra læserne. Her svarer Anne Manning-Pedersen på indlægget fra Ole Frederiksen Beinthin i uge 36.

centen kom ned på 2,75-3 %. Grækerne ville ofte fortynde vinen i forholdet 1:1 eller 2:1, hvorved alkoholprocenten ville blive mellem fire og syv procent.

Derimod så jøderne indtagelsen af ublandet vin som noget negativt, og de gamle rabbinere forbød det ligefrem! (Se Charles L. Quarles' artikel "*Does approval of the use of New Testament Wine justify use of modern alcoholic beverages?*")

Vin i Ny Testamente var altså typisk stærkt fortyndet. Nogle rabbinere forbød den traditionelle bordbøn over vin "indtil man har fortyndet den med vand, så den kan drikkes". Talmuds rabbinere lærte, at ufortyndet vin kun kunne bruges til fremstilling af medicin.

Det er også vigtigt at bemærke, at fermenteringen på Bibelens tid var en naturlig proces, i modsætning til vinproduktionen i vore dage. På Bibelens tid havde man ikke adgang til de samme avancerede fermenterings- og destillationsprocesser, som vi kender. I vor tid kan disse processer ligefrem producere dødsensfarlig alkohol som den polske Spirytus vodka, der har et alkoholindhold på 96%.

Efterskolernes Dag

Søndag d. 24. september kl. 13.00 - 17.00

Kom og oplev en skole med plads til lige den du er.
Om du er til topmatematik, volley eller astronomi.
Gokart, fodbold, keramik eller bibeldykning, så er der plads i vores fællesskab.
Her er plads til tro, liv og forskellighed.
Her er plads til dig.
Kom og se skolen og få en snak om hvad vi kan tilbyde.

hedemølle efterskole

#SammenOmFællesskab
#SammenOmOplevelser
#SammenOmEfterskole

86 68 50 21 hedemoelle@hedemoelle.dk hedemoelle.dk

Trivselsarbejde i fokus

Mulighed for ugentlige samtaler med en voksen og frivillige samtalegrupper er nogle af tiltagene som på Frøstruphave Efterskole skal forebygge mistrivsel.

På Frøstruphave Efterskole har arbejdet med trivsel høj prioritet. Skolen har derfor iværksat et trivselsteam, som under navnet GRO på en særlig måde arbejder for, at alle elever har muligheden for at blive set og hørt i det, der måtte være svært.

Frøstruphave Efterskole har med trivselsteamet GRO målrettet indsatsen for elevernes trivsel. Fotos: Frøstruphave Efterskole

Afdelingsleder Inge V. Østerby.

”Det er ikke altid, at alt går helt, som man selv ventede det – heller ikke, når man er på efterskole. Men det er OK,” fortæller pædagogisk afdelingsleder, Inge V. Østerby, som sammen med nogle lærere står bag GRO.

”Det vigtige er, at du som elev kan mærke, der er nogen, der ser dig og kan hjælpe dig på rette spor, hvis du får brug for det. For når du er tryg, så trives du også bedre, og så bliver der plads til, at du kan føle dig fri og udvikle dig,” siger Inge V. Østerby.

GRO-tid hver uge

Trivselsteamet sætter forskellige initiativer i søen. Hver uge er der ”GRO-tid”, hvor døren står åben til at komme og snakke med en voksen om det, der lige fylder.

”Vi ved at alene det, at det unge menneske er klar over, at der er en mulighed for at komme at snakke med nogen, har en positiv effekt – at man ved, der er en ventil, hvor man eventuelt kan få luft for det svære”, siger Inge V. Østerby.

Henover efteråret starter trivselsteamet frivillige samtalegrupper op – ”SNAK og GRO” - hvor der skabes rum for, at man som elev kan opdage, at man ikke går alene med bekymringer og tankemylder.

Her skal eleverne ikke ”fixe” hinanden, men dele de gode erfaringer og hjælpe og støtte hinanden i at give de negative tanker modstand.

”På Frøstruphave vil vi gerne ”forandre og forankre”, og vi håber, at eleverne hen over et skoleår kan gå igennem en forandringsproces, hvor de samtidig bliver forankret i troen på sig selv og i tillid til de mennesker, der er omkring dem,” slutter afdelingslederen.

Frøstruphave Efterskole ligger nord for Varde og er oprettet af Indre Mission og KFUM/KFUK i Vestjylland.

/Red.

KLUMME

Elsk dine fjender

”Elsk dine fjender, og bed for dem, der forfølger dig” står der i Bibelen.

Det er lettere sagt end gjort, ikke? Jeg har i hvert fald sjældent været så udfordret heraf, som de seneste måneder, hvor jeg har været lidt (meget) uvenner med min overbo.

Han synes nemlig, at jeg er helt urimelig, når jeg gerne vil have ro før kl. 02.00 i hverdagene, og at mit krav må være en fair grund til chikane.

Jeg har næsten ikke tal på, hvor mange nætter jeg har tænkt mindre pæne tanker, når jeg er faldet i søvn alt for sent, velvidende at min alarm ringer 4-5 timer senere.

Og selvom jeg egentligt synes, at det er fair nok at ønske sig en nogenlunde nattesøvn, bliver jeg også bevidst om, hvor meget jeg har at lære om tilgivelse, når jeg hører om kristne rundt om i verden, som oplever alvorlig forfølgelse, og alligevel kan tilgive.

Jeg har for nyligt set dokumentarprogrammet “Out of The Ashes” fra Release International.

Det er er en organisation, som arbejder for verdens forfulgte kristne. I filmen følger man kristne i Nigeria, som har mistet alt - som har set venner og familiemedlemmer blive dræbt, har mistet deres hjem og deres husdyr. Og alligevel vælger de at tilgive.

“Yes, I can forgive them. If God can forgive, who am I?”

- Jude, kristen nigerianer

Tænk at han kan tilgive på trods af alt det, han har gået igennem. Det er så inspirerende for min egen tro at møde mennesker som Jude.

Jesus kalder os til at tilgive, til at elske vores fjender og bede for dem, der forfølger os. Det lyder så enkelt, men det kan alligevel være så utroligt svært.

Heldigvis behøver vi ikke at gøre det alene – hvis vi beder Gud om hjælp, så er jeg helt sikker på, at han hellere end gerne vil hjælpe os. Han er faktisk ekspert på det område – heldigvis for os.

Evangeliet viser os, hvad ægte tilgivelse og kærlighed er.

”If God can forgive, who am I?”

(Hvis Gud kan tilgive, hvem er jeg?)

Af Maja Langvad

FØLG OS PÅ FACEBOOK
facebook.com/Udfordringen.dk

Prøv Udfordringen helt gratis!

JA tak, jeg vil gerne prøve den kristne ugeavis Udfordringen gratis i to måneder. Derefter får jeg et girokort for den kommende periode, som jeg kun betaler, hvis jeg vil fortsætte. Jeg er ikke forpligtet.

Jeg bestiller __ 2 måneders GRATIS prøve-abonnement*
__ ½ år for kun 348 kr. eller __ et helt år for 648 kr.

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr._____ By:_____

Tlf.: _____ E-mail: _____

PS: Du kan også bestille på **mail@udfordringen.dk**
- eller på hjemmesiden **udfordringen.dk/bestil**
***Gratis prøve-abonnement gælder kun i Danmark**

POST
Sendes ufrankeret
Modtageren

Udfordringen
+++ 24849 +++
7993 Sydjylland-Fyn USF B

(37/2023)

PsykiaTro - nu i 2. oplag

PsykiaTro

- En bog om sammenhængen mellem det psykiske og det åndelige.

Poul Henning Krog, der både arbejder som læge på en psykiatrisk afdeling og præst i en frikirke, lukker dig her ind i sit liv med hjerte for tro og helbredelse. Forfatteren skriver til den troende og ikke-troende.

352 sider.

249,-

Bestilles på: hosianna.dk